

T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİMDALI
HALK EĞİTİM BİLİM DALI

**YETİŞKİN EĞİTİM PROGRAMI DÜZENLEYEN
BİR SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ ÖRNEĞİ:
“CEM EVLERİ”**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih AKDOĞAN

DANIŞMAN
DOÇ.DR. OZANA URAL

İstanbul 2007

T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİMDALI
HALK EĞİTİM BİLİM DALI

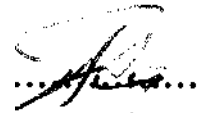
Fatih AKDOĞAN tarafından hazırlanan "**YETİŞKİN EĞİTİM PROGRAMI DÜZENLEYEN BİR SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ ÖRNEĞİ: CEM EVLERİ**" başlıklı bu çalışma, 28.12.2007 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir

İmzalar

Danışman : Doç. Dr. Ozana URAL

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Sefer ADA

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Oya RAMAZAN

ÖNSÖZ

Halk Eğitimi Alanında Yüksek Lisans yapmak ve Yetişkin Eğitimi alanında tez çalışması yapmak. Örgün eğitimden gelen bir eğitimci olarak, örgün ve yaygın eğitime olan bakışımı değiştirdiğini düşünüyorum. Bu çalışmada; Esas amacı bakımından Yetişkin Eğitim alanında faaliyet gösteren bir kuruluş olmasa da yetişkinler yönelik eğitim faaliyetleri düzenleyen Cem Evleri ele alınmaktadır. Halk Eğitimi Yüksek Lisans programının değerli hocaları; **Prof. Dr. Sefer Ada**'ya, **Prof. Dr. Adnan Kulaksızoğlu**'na, **Prof. Dr. Hoşcan Ensari**'ye, **Doç. Dr. Münevver Çetin**'e ve **Yard. Doç. Dr. Levent Deniz**'e teşekkür ediyorum.

Çalışmalarım boyunca beraber olduğumuz, fikirlerimizi paylaştığımız, **Betül Çataltaş**, **Münevver Akpınar** ve **Şenay Menteşe** teşekkürlerimi sunuyorum

Çalışmanın örneklemini oluşturan Cem Evlerindeki kursiyer ve yöneticilere özverilerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Tez çalışmam süresince bilgi, deneyim ve zamanını benimle paylaşan, çalışmamı titizlikle inceleyen, gerekli yerlerde eleştirileri ile bana yön veren, odasına her girdiğimde beni güler yüzle karşılayan danışman hocam Sayın Doç. Dr. **Ozana Ural**'a teşekkürlerimi sunarım.

Aralık 2007

Fatih Akdoğan

ÖZET

Bu araştırmanın konusu İstanbul'daki Yetişkinlere Yönelik Eğitim Programları düzenleyen sivil toplum örgütlerinden biri olan Cem Evleridir. Bu amaçla, İstanbul'da Anadolu yakasında 5, Avrupa yakasında 3 cem evi örneklem olarak seçilmiştir. Bu cem evleri daha fazla eğitim programları düzenlendiği için tercih edilmiştir. Cem Evleri kuruluşlarının yöneticileri ile görüşülerek, cem evlerinin yönetim yapısı ve yetişkinlere yönelik faaliyetleri incelenmiştir.

Bu araştırmada tarafımızdan hazırlanan iki anket kullanılmıştır. Birinci anket, 8 Cem evi Kuruluşu'nun yöneticilerine uygulanan ve üç bölümden (demografik bilgilere ait 7, sivil toplum kuruluşu yönetim yapısına ait 23 ve yetişkin eğitimi faaliyetlerine ait 18 olup toplam 48 maddeden) oluşan yönetici anketidir.

İkinci anket, 8 Cem evi Kuruluşu'nun kursiyerlerine uygulanan ve iki bölümden (demografik bilgilere ait 8, kursiyerlerin kurslarla ilgili görüşlerine ait 11 olup toplam 19 maddeden) oluşan kursiyer anketidir.

Araştırmada, " kursiyer anket"inin bulguları frekans ve yüzde değerleri alınmış,"yönetici anket"inin bulgular da nitel olarak değerlendirilmiştir.

Cem Evlerindeki yöneticilerin hepsinin erkek ve evli olduğu görülmüştür. Çoğunluğu lise mezunudur. Cem Evlerindeki kursiyerlerin çoğunluğu kadındır ayrıca kursiyerler 15-26 yaş gurubu ve lise mezunudur.

Statü bakımından Sivil Toplum Örgütü olan Cem Evleri: Hukuksal, Sosyal ve Dinsel işleve sahiptir. Günümüzde modern hukuktan dolayı hukuksal işlevi kalmamıştır. Sosyal ve dinsel alanda yetişkin eğitim programı düzenleyerek kentsel yaşama uyum sağlama sürecinde önemli adımlar atmışlardır.

Anahtar sözcükler; Sivil Toplum Kurumları, Cem Evleri, Cem Evlerinde düzenlenen yetişkin eğitim faaliyetleridir.

ABSTRACT

The subject of this research is the Cem Evleri (Alevi Cultural Centers) which are one of the NonGovernmental Organizations(NGO) in Istanbul, organizing Training Programmes for the Adults Education. That's why, five Cem Evleri in Anatolian and three in European part of Istanbul have been taken as an exemplar. Those Cem Evleri have been particularly chosen because they have organized more educational programmes than others. Interviewing with the directors of those Cem Evleri, the constitution of their management and their activities for adults education have been researched clearly.

In this research, there have been used two questionnaires which are developed by researchers. The first questionnaire is used for the directors of those eight Cem Evleri and it mainly consists of three parts (demographic circumstances -7 items, managerial constitution of the NonGovernmental Organizations(NGO) - 23 items, and activities for Adults Education -18 items; totally 48 items).

The second questionnaire is for the trainees of those Cem Evleri. It is composed of two main parts (demographic issues - 8 items and views of the trainees about the activities-11 items; totally 19 items).

In this research, "the results of the trainee questionnaire" have been evaluated by taking frequency and percentage values of them; and " the results of the directoral questionnaire" have been evaluated as qualitative and quantitative.

In conclusion, All the directors at Cem Evleri are observed to be male and married. Most of them have graduated from High school. Most of the trainees at Cem Evleri are women and young people (aged from 15 to 26). Almost all graduated from High school. Cem Evleri described as NonGovernmental Organizations has three main functions; legal,social and religious. Today the legal side has no more functioned, yet Cem Evleri has still been organizing social and religious programmes for Adults to facilitate the process of urban adaptation.

Key words are the NonGovernmental Organizations(NGO) , the Cem Evleri, and Adult Education Pogrammes organized by the Cem Evleri.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.	II
ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLolar LİSTESİ	VIII

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem	10
Amaç	14
Önem	15
Sayıtlılar	16
Kısaltmalar	16
Sınırlılıklar	16
Tanımlar	17

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	18
2.1.Yetişkin Eğitimi	18
2.1.1. Yetişkin Eğitimi Gerektiren Nedenler	21
2.2 .Sivil Toplum Kavramı	23
2.2.2. Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kurumlarının Tarihsel Gelişim Süreci	25
2.2.3. Türkiye’de Sivil Toplum Kavramı ve STK’lar	29
2.2.4. Sivil Toplum Kuruluşları ile Yetişkin Eğitimi İlişkisi	31
2.2.5.STK Yetişkin Eğitime Yönelik Yaptığı Bazı Eğitim Faaliyetleri	33
2.3.1.Alevilik-Bektaşılık	39
2.3.2.Cem Evleri	42

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli	48
Evren Örneklem	49
Verileri Toplama Aracı	49
Yönetici Anketi	49
Kursiyer Anketi	50
Verilerin Toplanması	50
Anketlerin Uygulanması	51
Verilerin Çözümlemesi	51

BÖLÜM IV

BULGULAR

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. I.Örnekleme Ait Bulgular	52
4.1.2. II. Örnekleme Ait Bulgular	72

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMALAR

5.1. Sonuçlar ve Tartışmalar	91
5.2. Öneriler	92
KAYNAKÇA	93

EKLER

EK - 1	
EK - 2	
EK- 3	100

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1: Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşları	34
Tablo.2: Karaca Ahmet Sultan Cem ve Kültür Evi bilgileri	51
Tablo. 3: Şah Kulu Sultan Dergâhı bilgileri	53
Tablo.4: Kartal Cem Ve Kültür Evi Vakfı bilgileri	55
Tablo.5: Haydar Eren Cem ve Kültür Vakfı	57
Tablo.6: Yeni Bosna Cem Vakfı bilgileri	59
Tablo.7: Erikli Baba Cem ve Kültür Evi bilgileri	61
Tablo.8: Garip Dede Cem ve Kültür Evi bilgileri	64
Tablo.9: Gülsuyu Cem ve Kültür Evi bilgileri	66
Tablo:10: Cem Evlerinde Yetişkinine Yönelik Düzenlenen Kurslarla İlgili Bilgiler	70
Tablo.11: Cem Evlerinde Yetişkin Eğitim Kurslarında Kullanılan Araç-Gereçlerle İlgili Bilgiler	72
Tablo :12: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Dağılımları	74
Tablo 13: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı	74
Tablo 14: Cem evinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Meslek Değişkenine Göre Dağılımı	75
Tablo 15: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	76
Tablo 16: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları	77
Tablo 17: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Herhangi Bir İşte Çalışıp –Çalışmadıklarına Göre Dağılımları	77
Tablo 18: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Gelir Durumlarına Göre Dağılımları	78

Tablo 20: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kurstan Nasıl Haberdar Olduklarına Göre Dağılımları	79
Tablo 21: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Başka Kurslara Katılıp Katılmadıkları Durumlarına Göre Dağılımları	80
Tablo 22: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kurstan Önce Hangi Kurslara Katıldıklarına Göre Dağılımları	80
Tablo 23: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Niçin Cem evindeki Kursları Tercih Ettiklerine Göre Dağılımları	81
Tablo 24: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelen Yönlerine Göre Dağılımları	81
Tablo 25: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımları	82
Tablo 26: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Yeterli Gelen ve Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımları	83
Tablo 27: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Eksik Yönlerine Göre Dağılımları	83
Tablo.28: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarına Göre Memnuniyetleri	84
Tablo.29: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarındaki Eksiklere Göre Memnuniyetleri	84
Tablo.30: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursu Veren Eğitimciye İlişkin Memnuniyetleri	85
Tablo.31: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Diğer Kursiyerlerle İlişkilerine Göre Memnuniyetleri	85

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 PROBLEM

Değişen dünya, yenedünya düzeni, küreselleşme gibi, iç içe geçmiş bu kavramların her biri hayatımızı, geleceğimizi, eğitimimizi değişik şekilde etkilemektedir.

Küreselleşme, sosyal, kültürel, ekonomik değerlerin uluslar arası alanda yayılması ve kabul görmesidir; ulusal bir alanda üretilmiş değerlerin, ulusal sınırları aşmasıdır. Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ve ekonomik, kültürel ve siyasi düzeyde dünya toplumlarının iç içe girmesidir (Tekcan, M. 2002)

Dünyada ekonomik, kültürel, sosyal ve politik alanlarda yaşanan hızlı değişim ve gelişim, ülkeleri eğitim alanında ciddi önlemler almaya zorlamaktadır. Ülkelerin birçoğu eğitim sistemlerini sorgulayarak herkesin hayat boyu öğrenmesini sağlayacak şekilde sistemlerini yeniden yapılandırmaktadır. (www.zmo.org.tr/belgeler/plan8 doc s:3)

Küreselleşmenin etkisinin görüldüğü alanlardan biri de eğitimidir. Çünkü bir toplumun ekonomik, toplumsal ve siyasi alanda gelişimi, Demokratikleşmesi, üretken, düşünen, bağımsız bireyler yetiştirebilmesi eğitimle bire bir ilişki içerisinde. Örgün eğitim bu süreçte tek başına yeterli gelmemektedir. Çünkü örgün eğitim bireyin belirli bir dönemini kapsamaktadır. Örgün eğitimle ilgili birçok eleştiri bulunmaktadır.

Örgün eğitimde derslerde verilen bilgiler neredeyse her yıl tekrarlanmakta niçin okutulduğu da pek sorgulanmamaktadır.”Bir bakıma pek kullanılmayacak kimi bilgiler çocuğa yüklenmekte; kimi yararlı dersler ise yanlış öğretim yöntemleri, yetersiz öğretmen, araç-gereç yetersizliği nedeni ile istenilen düzeyde öğretilmemektedir.” (Okçabol ,1994)

Freire'a göre; ” Öğretmen öğrencilerin, anlatılan şeyi mekanik olarak ezberlemelerine yol açar. Daha beteri ,onları, öğretmen tarafından doldurulması gereken ”bidonlar'a” ,”kaplar'a” dönüştürmesidir.Öğretmen kapları ne kadar çok doldurursa o

kadar iyi öğretmendir. Kapılar ne kadar pısrıksa doldurmalarına izin veriyorsa ,o kadar iyi öğrencidir.” (Freire P,1998)

Freire ifade ettiği gibi örgün eğitimde öğretmenin rolü bilgi aktarıcı ve öğrencinin rolüde bilgi alıcıdan öteye geçmemektedir.

Yine Kulaksızoğlu'na göre (2001,s.184) ; Eğitim sistemi ile dış dünyası arasındaki kopukluk yüzünden eğitimin hayata ve mesleğe hazırlama işlevi yeterince yerine getirilememekte, okuldaki bilgiler günlük hayatın gerektirdikleri yanında çok soyut kalmaktadır. Okulun bireyi hayata ve iş dünyasına hazırlayıcı görevinin ön plana çıkarılması gerekmektedir. Kulaksızoğlu'nun da(2001) tespit ettiği gibi örgün eğitimin mesleki eğitim yetersizliği yaygın eğitimin öneminin giderek arttığını göstermektedir.

Türkiye de halk eğitiminin gerekliliğini ortaya koyan ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmelerden soyutlamak mümkün değildir. Ancak örgün eğitim kurumlarının bu gelişmelere uygun olarak bireylerin eğitim gereksinimlerini tek başına karşılaması mümkün olmadığı gibi, bu örgün eğitim ilkelerine ve yapılanmasına da ters düşmektedir. Çocukların yanı sıra yetişkinlerinde hemen tüm ihtiyaçlarının eğitimin konusu olabildiği görülmektedir. Çünkü insanlar ihtiyaçlarını karşılamak için gerek duydukları bütün bilgi beceri ve tutumları eğitimle kazanmaktadır. Dolayısıyla eğitim diğer ihtiyaçlardan daha önce geldiği söylenebilir. Ekonomik, toplumsal ve kültürel hayatta görülen yenileşmeler bir yandan eğitime konu olabilecek istek ve ihtiyaçları artırmakta, diğer yandan da eğitimi hayat boyu doyurulması gereken bir ihtiyaç haline getirmektedir. Buna karşılık toplumun ve bireylerin eğitsel istek ve ihtiyaçlarını karşılamasında örgün eğitim kurumlarının yetersiz kaldığı görülmektedir. (Aktaran; Özoglu, 2003)

8. beş yıllık kalkınma planlarında belirtildiği gibi 1960'lı yıllarda gelişmiş ülkelerde eğitim sistemleri tartışılmaya ve sisteme ciddi eleştiriler yöneltilmeye başlanmıştır.(DPT,...). Bu eleştiriler sonucunda eğitim anlayışında önemli değişimler yaşanmış, 1960'lı yılların sonunda eğitimde radikal değişim ihtiyacı, değişimin merkezinde de eğitimin kendisini yeniden tanımlama ilkesi yer almıştır. Yenilenen eğitim kavramı ortaya atılmış, kavram zorunlu eğitim sonrasının tümünü kapsayacak kapsamlı bir eğitim stratejisi olarak tanımlanmıştır. Bu kavramın getirdiği yenilik, eğitimin yenilenen bir biçimde bireyin tüm yaşamına yayılmasıdır.

Değişin yıllar içerisinde yaşanan sorunlar yeni bir sorgulama sürecine girilmesini gerektirmiş ve bunun sonucunda herkes için hayat boyu öğrenme kavramı ortaya atılmıştır.

(www.zmo.org.tr/belgeler/plan8 doc s:5)

Özellikle 1960'lardan sonra yaşam boyu eğitim kavramlarının, eğitim uygulamaları açısından ifade ettiği anlamın tartışılması, o zamana kadar birbirinden kopuk çalışan örgün ve yaygın eğitim sistemlerinin sıkı bir biçimde bütünleşmesi gerektiğini ortaya çıkarmış ve bu bütünleşmiş yapı içerisinde "yetişkin eğitim" yaşam boyu devam eden sürekli bir ihtiyaç ve vatandaşlığın ayrılmaz bir parçası olarak kabul görmeye başlanmıştır.(Tekin ,1990)

Seksenli yıllarda gelişmiş ülkelerde eğitime ayrılan kaynakların azaldığı ve çeşitli sorunlar yaşandığı görülmektedir. Eğitimde yeniden bir sorgulama sürecine girilmiş ve bu süreç sonunda herkes için hayat boyu öğrenme kavramı ortaya atılmıştır. Bu kavramın 1960'lı yıllarda ortaya atılan yinelenen eğitim kavramından farkı, bireyi merkez alan bir yaklaşımın benimsenmesi, okul dışı öğrenime de önem verilmesi, okul rolünün değiştirilmesi, devletin eğitimdeki ağırlığının azaltılması, buna karşılık sosyal tarafların rollerinin güçlendirilmesidir.

(www.zmo.org.tr/belgeler/plan8 doc s:6)

Yetişkin eğitimi etkinliklerinin genelde dört değişik nitelikteki kurumca yürütüldüğü gözlenmektedir.

- 1-Bağımsız yetişkin eğitimi kurumları (Halk okulları, mektupla öğrenim)
- 2-Örgün eğitim kurumları.
- 3-Yan amacı eğitim olan kurumlar.
- 4-Temel işlevi eğitim olmayan kurumlar.(Hastaneler, sendikalar, vb.) (Okçabol,1994)

Ural'a göre (2003,s211-212) Yetişkin eğitimi uygulamaları yapan kurumlar şöyle sıralanabilir;

- 1.Temel işlevi yetişkin eğitimi olan kurumlar.

Bunlar;

a-Özel Kurumlar: Eğitim danışmanlık şirketleri, dershaneler, sanat merkezleri.

b-Devlet Kurumları: Halk Eğitim Merkezleri, Çıraklık Eğitim Merkezi,Pratik Sanat Okulları ve Enstitüler

c-Gönüllü Kurumlar

2-Temel işlevi dışında, bir yan işlev olarak yetişkin eğitimi uygulayan kurumlar:

a-Özel Kurumlar: Ticari kuruluşlar, Vakıf üniversiteleri

b-Devlet kurumları: Kamu İktisadi Teşekkülleri, Bakanlıklar, Enstitüler.

c-Belediyeler.

d-Gönüllü Kurumlar: Vakıf, Dernek, Sendika, Kooperatifler gibi

Görüldüğü gibi yetişkin eğitimi programı olan kurumlar arasında . Sivil Toplum Kurumları (STK) sayılabilir. STK 'lar demokrasinin egemen olduğu gelişmiş toplumlar da endüstrileşmiş ülkelerde karşılaşılan önemli kuruluşlardır. Böyle toplumlar da yaşayan siyasal, sosyal ilişkilerin ve gelişmelerin kaçınılmaz sonucudurlar.

Çağdaş toplumların hepsinde bu kuruluşlar vardır ve giderek ağırlıklarını daha fazla hissettirmektedirler.

Sivil toplum, devletten önce gelen, onun içinde yaşayan, ama onunla özdeş olmayan, hatta ona karşı koyabilen bir tür insan ilişkileri yumağıdır. Batı uygarlığı tarihi içinde, böyle bir kavram kapitalizmin doğurduğu burjuvaziyle gerçekleşmiştir. Başka deyişle, daha ilkel gelişme düzeylerinde “sivil toplum” kurulamaz. (Tuncay. M. 1995)

Kavramın Türkiye’ye gelmesi ve kullanılışı ise tartışmalıdır. STK kavramı pratikte bulunan durumu tam olarak yansıtmaya yetmemekte ve gerçek içeriğine uygun bir kullanım sunamamaktadır. (Tuncay. M. 1995)

Sivil Toplum Örgütleri sayıca ve faaliyet alanı bakımından çok olmakla birlikte bu çalışmada yetişkine yönelik eğitim çalışması yürüten örgütler genel olarak ele alınacaktır.

Bu tür STK'lara örnek verecek olursak. Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) , Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'da yetişkine yönelik eğitim faaliyetleri düzenleyen STK ların dandır. Yine yetişkine yönelik eğitim çalışmaları düzenleyen STK'dan biri de Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğidir(ÇYDD)

Ülkemizdeki bu bilinen STK'ların yanı sıra Cem Evleri de statü bakımından sivil toplum kurumlarından sayılır.

Ülkemizde inanç esasına dayalı sivil toplum kuruluşları içinde Alevi Sivil toplum kuruluşlarının önemli bir yeri vardır. Diğer STK ile birlikte ülkemizde demokrasinin yerleşmesinde ve kişisel hakların kullanımında önemli bir yer tutmaktadır. Bir taraftan demokratik yapılarıyla toplumda demokrasi kültürünü oluşmasına katkıda bulunmakta, bir taraftan da sahip oldukları kültürel değerleri yeni kuşaklara aktarmakta ve onları eğitmektedir. Bu açıdan yetişkin eğitim kurumları olarak değerlendirmek mümkündür.

Sayısı 10 milyonlarla ifade edilen Alevi-Bektaşî kitle ve her geçen gün artan sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yetişkin eğitimi açısından incelenmeyi gerekli kılınmaktadır.

Cem Evleri dinsel etkinliklerin dışında, günümüzde diğer STK'larının pek çoğu yetişkine yönelik eğitim faaliyetleri sürdürmektedir. Bu programlar arasında yetişkine yönelik olarak; Bilgisayar kursları, Halk Oyunları, Okuma Yazma Kursları, Saz- Gitar kursları, İngilizce kursları, El sanatları kursları eğitimi gelmektedir.

Bu çalışmanın problemi: “Bir sivil toplum örgütü olan Cem Evlerinin yetişkine yönelik düzenlediği eğitim programlarının özellikleri ve bu programa katılan kursiyerlerin özellikleri, Cem Evi yönetimi, işlevi, işleyişi, yapısı, kursiyerlerin kurstan duydukları memnuniyet durumları olarak belirlemektir.

1.2. AMAÇ

Bu çalışmada; İstanbul’da yetişkine yönelik faaliyet gösteren Cem Evlerinin yönetim yapısını, işleyişini, faaliyet alanlarını, eğitim programlarını, faaliyetlere katılan kursiyerlerin özelliklerini ve kurs memnuniyetleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçların cevapları aranmıştır.

1. Cem Evlerinde görev yapan yöneticilerin demografik özellikleri (cinsiyet, medeni durumu, meslek, öğrenim durumu, yaş) nedir?
2. Cem Evlerinin yönetim yapısı, işleyişi ve işlevi (statüsü, kuruluş amacı, üye kabulü, personel sayısı ve özellikleri, diğer kurumlarla olan ilişkisi, yönetim yapısı, denetim biçimi, duyurular) nelerdir?

3. Cem Evlerinde görev yapan yöneticilerin yetişkine yönelik düzenlenen yetişkin eğitim programı hakkındaki görüşleri (kurs türü, düzenleme sebepleri, gerekli belgeler, değerlendirmeler, gönüllü eğitimciler, araç-gereç, tanıtım, yeterlilik) nelerdir?
4. Cem Evlerinde düzenlenen Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, medeni durumu, öğrenim durumu, mesleği, gelir durumu, herhangi bir işte çalışıp, çalışmadığı) nelerdir?
5. Cem Evlerinde düzenlenen Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin düzenlenen kurslarla ilgili görüşleri(Haberdar olma durumu, başka kurslara katılma durumları, Cem Evini tercih etme nedenleri, yeterlilik) nelerdir?
6. Cem Evlerinde düzenlenen Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin düzenlenen kurslardan memnun olma durumları (Fiziksel koşullar, araç-gereç, eğitmeni, diğer kursiyerlerle olan ilişkiler) nedir?

1.3. ÖNEM

Yapılan bu araştırmada;

Alevi Sivil Toplum Kuruluşları STK'lar içerisinde büyük önemi vardır. İstanbul gibi büyük kent merkezlerinde bulunan Cem Evlerinin modern dünyada, kırdan kente göçte uyum sorunlarını hafifletecek önemli bir rolü olduğu düşünülmektedir. Kültürel değerlerin korunması, inanç sisteminin araştırılmasında, kültürel, sosyal, eğitsel etkinliklerle demokrasi kültürünün oluşmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Cem Evleri esas olarak Alevi- Bektaşî kültürünü ve dini yorumunu kitlelere aktarmak amacının dışında, yetişkine yönelik eğitim programı düzenlemek amacını da benimsemiş sivil toplum örgütlerinden biri olarak değerlendirilebilir.

Ülkemizde, yetişkine yönelik düzenlenen eğitim programları istenilen ölçüde yaygın değildir. Bu yüzden, yetişkine yönelik eğitim programları düzenleyen tüm kurumların incelenmesi, yetişkin eğitim programına katılımı arttıracak ipuçları verebilir.

Esas amacının dışında yetişkine yönelik eğitim programı düzenleyen bir sivil toplum örgütü olan Cem Evlerinin yetişkin eğitim programlarını incelemek yetişkin eğitimi açısından önemli gözükmektedir.

1.4.KISALTMALAR

STÖ	: Sivil Toplum Örgütü
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
ÇYDD	: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
AÇEV	: Anne Çocuk Eğitim Vakfı
a.g.e.	: Adı geçen eser
Çev.	: Çeviren
s.	: Sayfa

1.5.SAYILTILAR

Bu araştırmada, aşağıdaki sayılılar dan hareket edilmiştir:

1.Araştırmaya katılan sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin, "yönetici anket"ini içten ve yansız olarak yanıtladıkları kabul edilmiştir.

2.Araştırmaya katılan kursiyerlerin, "kursiyer anket'ini" içten ve yansız olarak yanıtladıkları kabul edilmiştir.

3.Araştırmaya katılan kursiyerlerin, "kursiyer memnuniyet anket'ini" içten ve yansız olarak yanıtladıkları kabul edilmiştir.

1.6. SINIRLILIKLAR

Araştırma İstanbul ilindeki yetişkine yönelik eğitim programı düzenleyen Cem Evleri ve burada çalışan yöneticiler ve yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerle sınırlıdır.

1.7.TANIMLAR

Yetişkin: Kendi sorumluluğunu taşıyabilen ve kendi kararlarını alabilen çocukluk evresi dışındaki birey.

Yetişkin Eğitimi: Yetişkin kimselere yönelik, örgün eğitim dışında, eğitim ve öğretim programı.

Sivil Toplum: Politik alanın, yani devlet alanını dışında kalan toplum kesiti.

Sivil Toplum Kuruluşu: Toplumdaki çeşitli sorunları, kültürel çalışmalarını bağımsız olarak ele alıp kamuoyunu bilgilendirme ve aydınlatma görevi yapan, öneriler sunan, proje üreten her türlü birlik, sivil toplum örgütü.

Yönetici: Sivil toplum kuruluşlarında çalışan müdür ve müdür yardımcıları

Yetişkin Eğitimi: Sivil toplum kuruluşlarında çalışan, eğitici ve öğretmenlik görevi yapanlar.

Kursiyer: Sivil toplum kuruluşlarında yetişkinlere yönelik eğitim programlarına katılan kurs öğrencisi, katılımcı.

Alevi: “Hz. Muhammed’i izleyen, üç halifeyi tanımayan, Hz. Ali’yi halife ve imam kabul eden, onun soyundan gelen ya da izinden giden tüm batini mezhep ve tarikatları kapsayan kendilerine özgü kural ve törenleri bulunan dinsel-siyasal inanç sistemi” (Korkmaz, E, 1994)

Bektaşilik: XII. Yüzyılda Anadolu’da Hacı Bektaş Veli tarafından kurulduğu kabul edilen bir tarikat olan Bektaşilik, gizemci bir tür tarikatı sayılır. Sünniliğe karşı bir tepki olarak doğmuş olduğu öne sürülür. “Mürşit” olarak Hz. Muhammet, yol gösteren, kılavuz olarak Hz. Ali’yi ve Pir olarak Hacı Bektaş Veli’yi kabul eden bir yoldur. Kendine özgü törenleri vardır.

Hız. Ali sevgisi yönünden Alevilik gibidir. Bektaşili Tanrı'ya tapınmayla değil sevgi ile erişileceği görüşündedir; sevgi ve kardeşlik öne çıkarılır. Katı dinsel kurallara, boş inançlara karşı, insanları akıl yoluna çağırır. Her konuda, her alanda hoş görüden yanadır. (Püsküllüoğlu, A. 2006)

Cem Evleri: Cem sözcüğünün Türkçe karşılığı toplanmak, bir araya gelmektir. Alevilerde Cem bu anlama uygun olarak yüzyıllarca işlev görmüş denilebilir. Cem ibadetinin bir diğer adı da "halka namaz"dır. Namaz deyişiiyle kastedilen Allaha yalvarmak, dua etmektir. Cem evi ise Cem ibadetinin yapıldığı mekandır.(Yaman, A. 2004)

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölüm üç başlıkta toplanmıştır. Birinci başlık, yetişkin eğitimi ile ilgilidir ve yetişkin eğitiminin tanımı, yetişkin eğitimini gerektiren nedenler anlatılmıştır. İkinci başlık, sivil toplum kuruluşları ile ilgilidir ve sivil toplum ile sivil toplum kuruluşlarının tanımı, sivil toplum kuruluşlarının tarihi gelişimi, Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının gelişim. Sivil Toplum ile Yetişkin Eğitimi arasındaki ilişki anlatılmaktadır. Üçüncü başlık, Alevilik-Bektaşilik tanımı yapılmış kısaca bilgi verilmiştir. Cem Evleri anlatılmıştır.

2.1-YETİŞKİN EĞİTİMİ

Dünyaya gelişimizden başlayarak, sürekli bir öğrenme süreci içerisinde bulunuruz. Okul dışında ve okulda oluşan öğrenmemizin “nasıl olduğu” konusu ise daha çok eğitimciler tarafından araştırılır. Ağırlıklı olarak eğitimcilerin çoğu, çocukların nasıl öğrendiği ve “okul” öğrenmesiyle ilgilidir. Yetişkinin nasıl öğrendiği konusu en az araştırılan konular arasındadır. Bu durum yetişkinlerin öğrenemeyeceği, okulda öğrenilenlerin yeterli olacağı gibi genel ve yüzeysel kanıyla bağlıdır ve yetişkin eğitimi tanımında görülen karmaşayla da ilgilidir.

Yetişkin eğitimini tanımlamadan önce “yetişkin” tanımında bile açıklık olmadığı görülür. Kronolojik yaşla ilintili tanımlara göre en az 15 yaş ve üstü genel olarak “yetişkin” kabul edilmektedir. Bu durum ise her ülkenin sosyal kültürel ve ekonomik durumuyla yakından ilgilidir.

Türkiye’de yetişkin eğitimi ve halk eğitimi kavramları çoğu zaman iri birine karıştırılan kavramlardır. Halk Eğitimi, yetişkin eğitimi ve yaygın eğitim biri birinin yerine eş anlamlı kullanılır. Bu kavramlar eş anlamda kullanılmasına rağmen bu kavramların temel farklılıklar gösterdiği görülmektedir. (Duman,2000)

Bu alanda en yaygın olarak kullanılan kavramlar. Yetişkin Eğitimi Halk Okulu, Halk Eğitimi, Yetişkinler Eğitimi, Yaygın Eğitim ve Kitle Eğitimi Kavramları (Gedikoğlu,1991)

Yetişkin eğitim alanını sistemli olarak incelemek amaçlarını, politikalarını, yöntemlerini kavramak, geliştirmek ve yorumlamak için kavramların anlamında birleşmek gerekmektedir. Bu nedenle tanımlama çok önemlidir (Güneş, F.1996)

Yukarıda bahsedilen ortak bir tanımın olmayışına rağmen bazı tanımlara yer vermek yararlı olur.

Yetişkin eğitimi, 15 ve daha yukarı yaşlardaki normal okul ve üniversite sisteminin dışında bulunan kişilerin yararına sunulan ve ihtiyaçlarına göre düzenlenen eğitimidir. (Unesco, 1974 s.3.Akt. Okçabol, 1996)

Zorunlu öğrenim çağının dışına çıkmış ve asıl uğraşısı artık okula gitmek olmayanların yaşamlarının herhangi bir aşamasında duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini tatmin etmek üzere özellikle düzenlenen programları kapsar.(OECD ,1977 ,Okçabol,1994)

UNESCO ise yetişkin eğitimi içeriği, düzeyi ne olursa olsun ve ister okullarda, kolejlerde, üniversitelerde veya çıraklıkta uygulanan ilköğretimin uzantısı bir eğitim olarak düşünülün veya o eğitimin yerini tuttuğu varsayılınsın, yetişkin olarak düşünülen kişilerin yeteneklerini geliştirmelerine, bilgilerini arttırmalarına teknik veya bu yetenek, bilgi ve yeterliliklerine yeni bir yön vermelerine, tutum ve davranışlarını hem kişisel gelişme bakımından, hem de dengeli ve bağımsız bir toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılma bakımından değiştirmelerine olanak sağlayan düzenli eğitim süreçlerinin tümünü ifade eden bir kavram olarak tanımlayarak, daha uzlaşıcı ve kapsamlı bir tanım getirmiştir.(Akt.Güneş,1996)

Bir başka tanım A.Rogers ,”İçinde buldukları toplumda, kendini yetişkin olarak tanıtan ve tanıyanlara yönelik, örgün eğitime hiç devam etmemiş, belirli bir aşamasını terk etmiş ya da tamamlamış olanlara sunulan, örgün eğitimin içinde ve dışında öğrencilere yetişkinler olarak davranan, onların amaçlarına, yaşantılarını ve ihtiyaçlarını dikkate alan, yetişkin öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı planlı ve amaçlı öğrenme fırsatları” şeklinde yapar.

(Akt. Tekin, 1996)

Geniş ve anlamlı tanımlardan biri de şöyledir : Yetişkin eğitimi, özellikle yetişkinler için düzenlenmiş, tam zamanlı ve sürekli olarak okula devam etmeyen kimselerin, bilerek isteyerek bilgi ve anlayışlarını geliştirmek, becerilerini artırmak, kişisel ve toplumsal

sorunlarına çözüm üretmek, zevk ve tutumlarında değişiklikler meydana getirmek amacıyla düzenlenmiş olan birbirine bağlı ve düzenli faaliyetlerden oluşan bir süreçtir. (Ayhan, 1988)

Bu tanımların ortak noktalarını Tekin(1996) şu şekilde toplamıştır;

- Yetişkin eğitimi kendini yetişkin olarak tanımlayanlara yöneliktir.
- Yetişkin eğitimi amaçlı, planlı ve örgütlü bir eğitimidir.
- Yetişkin eğitimi örgün ve yaygın eğitimi içinde yer alabilir.
- Yetişkin eğitiminde ihtiyaç kategorileri, hem bireysel gelişme ve mesleki yeterlilik açısından, hem de toplumsal gelişme açısından ortaya konabilir.

Tüm bu kurumların yetişkin eğitim alanındaki çalışmaları yine de toplum ve bireyin yetişkin eğitim gereksinimlerini karşılamada yeterli olmamaktadır. Bu alanda giderek artan oranda faaliyet gösteren STK'lar yetişkin eğitim gereksinimlerini karşılamaya çalışmaktadırlar.

Yetişkiye yönelik eğitim çalışması yapan kurumlar devlet, özel, yerel yönetim ve gönüllü/sivil toplum kurumları faaliyet göstermektedir.

Yetişkiye yönelik eğitim faaliyetlerinde bulunan devlet kurumları arasında HEM (Halk Eğitim Merkezi) en önemli kurumlardandır.

HEM 'in yetişkiye yönelik eğitim faaliyetlerinde bulunan yerel yönetim örnekleri izlemektedir.

İstanbul'da Büyükşehir Belediyesine bağlı yetişkin eğitim faaliyetlerinde bulunan İSMEK yetişkinlere yönelik çok çeşitli eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadır.

2.1.1- YETİŞKİN EĞİTİMİNİ GEREKTİREN NEDENLER?

Geray (2002) Yetişkin Eğitimi gerektiren nedenleri ekonomik gelişme ve toplumsal değişmeye bağlı nedenler olarak iki guruba ayırmıştır.

Gelişmiş ülkelerde, devletin halk eğitimine gösterdiği ilgiyi arttıran bu nedenler, gelişmekte olan ülkeler için de geçerli olmuştur. Ayrıca gelişmekte olan ülkelerde yetişkinlerin eğitimine devlet ilgisini arttıran önemli bir neden de halk eğitimini toplumsal değişmeyi ve ekonomik kalkınmayı hızlandıran, düzenleyen ve özellikle de uluslaşma bilincini kuvvetlendiren etkili bir araç olarak görmeleridir.(Love,1985, Aktaran Celep, 1995)

Okçabol (1994) Halk eğitimini gerektiren nedenleri; örgün eğitimle ilgili nedenler, ekonomik ve teknolojik nedenler ve toplumsal nedenler olarak üç grupta ele almıştır.

Örgün Eğitimle İlgili Nedenler:

Örgün eğitime, okul çağındaki çocukların tümü ulaşmamaktadır. Okul öncesi eğitimden yararlananların oranı gelişmiş ülkeler dışındaki ülkelerde çok düşüktür. İlkokulu bitirebilmiş olanların da önemli bir bölümü ortaokula devam etmemekte ya da edememektedir. Gelişmiş ülkeler dışında, nüfusun yüzde ellisi kırsal bölgelerde ve dağınık bir biçimde yaşamaktadır. Bu yörelerde yeteri kadar okul, öğretmen ve araç- gereç yoktur. Kimi çocuk köyünde yeteri kadar okul olmadığı için ilkokula gidememekte, ilkokulu bitirenler de yakın yörelerde ortaokul olmadığı için öğrenimlerine devam edememektedir. Liseyi bitirebilenlerin küçük bir bölümü üniversiteye girebilmektedir. Ortaöğrenimini meslek okullarında sürdürenler ise ya geçersiz bir dalda meslek eğitimi görmekte ya da o meslekte iş yapabilecek beceride yetişmemektedir. (Serençelik, İ. 2005)

Örgün eğitimde derslerde verilen bilgiler neredeyse her yıl tekrarlanmakta niçin okutulduğu da pek sorgulanmamaktadır. “Bir bakıma pek kullanılmayacak kimi bilgiler çocuğa yüklenmekte; kimi yararlı dersler ise yanlış öğretim yöntemleri, yetersiz öğretmen araç-gereç yetersizliği nedeni ile istenilen düzeyde öğretilmemektedir.” (Okçabol, 1994)

Örgün eğitimden yeterince yararlanamamış aileler bir yandan çocuğun aile içindeki eğitiminde yetersiz kalırken öte yandan okula giden çocuğuna da yeteri kadar destek verememekte, yardımcı olamamakta çocuğun eğitsel ve gelişimsel sorunlarına eğilememektedir. Yetişkin eğitimi ana babaların bu eksikliğini giderme aracı olabilmektedir.

Toplumsal Nedenler:

Ülkemizde doğudan batıya, köyden kente göçün hızlı olması büyük kentlerde düzensiz bir kentleşmeye neden olmaktadır. Göç eden aileler uyum sorunu yaşamakta ailelerin sosyal yapıları hızla bozulmaktadır. İşsizlik, suç oranının artması, töre cinayetleri, kapkaç v.s hızla artmaktadır. (Serençelik, İ. 2005)

Toplumsal açıdan eğitime düşen en önemli görevlerden birisi de toplumsal bütünleşmeyi sağlamaktır.

Geray'a (2002) göre; Halk eğitimi toplumsal değişme açısından üç ana göreve sahiptir.

1.Bireyleri belli bir eğitsel düzeye getirmek,

2.Toplumsal değişimin doğurduğu yeni koşullara bireyin uyum sağlamasına yardım etmek,

3.Bireyde çevreyi değiştirme istemini yaratma bunun yolunu, yöntemini kavramasına, bu amaçla harekete geçip örgütlenmesine yardımcı olmak. (Geray,2002)

Ekonomik ve Teknolojik Nedenler:

Üçüncü temel neden ekonomik büyümedir. Ekonomik büyüme;beceri oluşturmada koşulları ve fırsat eşitliğini gerçekleştirmek, verimi arttırmak, ekonomik büyümeyi ve yeni izler yaratmayı teşvik etmek için gerekli düzenlemeleri kapsamaktadır.

(<http://ekutup.dpt.gov.tr> ,2006.)

İşsizler iş bulmak için, çalışanlar işlerinde ilerlemek ya da daha iyi koşullarda iş bulabilmek için bir şeyler öğrenmek zorunda kalmaktadırlar. Kimilerinin de işlerini koruyabilmek ve gelişen teknolojiye ayak uydurabilmek için yenilikleri ve gelişmeleri öğrenmesi gerekmektedir.

Pek çok ülkede yetişkin eğitimi ekonomik gelişmenin hızlanmasında örgün eğitime göre genellikle daha güçlü bir etken olarak görülmektedir.

Yetişkin eğitiminin bir işlevi, toplumun, sosyal ve teknolojik değişimlere uyum sağlamasına yardımcı olmaktır. Yetişkin eğitiminin amacı bilgi aktarmak değil davranış değişikliği kazandırmaktır.(Okçabol ,1996)

Yetişkin eğitimi üç temel amaca yönelmiş bulunmaktadır. Bunlar, hayat boyu öğrenmede fırsatlar yaratarak bireylerin kişisel gelişimini sağlamak, toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmek ve ekonomik büyümeyi sağlamaktır.

Ural, (2003)'e göre; İletişim teknolojisine sayesinde dünyada neler olup, bittiğin anında öğrenilebiliyor. Dünyanın bir yerindeki krizin, sıkıntının diğer toplumlara, bireyleri de bir şekilde etkilediği görülmektedir. Kriz ve sorunların hiç bitmediği bir dünyada yine de insanlar daha istikrarlı bir yaşam talebinden vazgeçmemektedir. İstikrarlı bir dünya talebinin altında insani, etik anlayışların çoğalması olduğu gibi, yeni pazarlar, tüketim ve para kazanmayla ilgili istekler de bulunmaktadır. Özellikle yurttaşlık bilinci, salgın hastalıklarla mücadele, insan hakları çevre, tüketici eğitimi gibi konularda yetişkin eğitimi gereksinimi artmaktadır.

2.2.1-SİVİL TOPLUM

Sivil toplum kavramı, günümüzde sosyal bilimlerde çok sözü edilen kavramlardan biridir. Farklı tanımları da dikkati çekmektedir. Bu tanımlamalarda genelde, tanımlayıcının istek ve beklentileri öne çıkmaktadır. Farklı tanımlardan bazılarına yer vermek gerekirse.

Sivil toplum örgütlenmeleri, devletin resmi yapısı dışında kalan, bireyin temel hak ve özgürlüklerine dayalı olan ve gerek bireylerin, gerek grupların, toplum içindeki kimliklerini geliştirici fonksiyonlarını kolaylaştıran oluşumlardır (Kongar, E, 1991)

Keane'e (1993) göre, sivil toplum konusunda tam bir görüş birliği yoktur. Kavramı içeriğinden hareketle tanımlayan Keane'e (1993) göre, sivil toplum, ekonomik, sosyal, kültürel veya politik tüm toplumsal ilişkilerin farklı toplumsal gruplar arasındaki etkileşim alanıdır. Bu farklı toplumsal gruplar, kapitalist ekonomi kuruluşlarından aileye, sosyal hareketlerden gönüllü kuruluşlara, medya kuruluşlarından siyasi partilere kadar uzanan geniş bir yelpazedeki tüm kuruluşları içermektedir. Bu kurumların karşılıklı ilişkileri uyum içinde olabileceği gibi çatışmalı da olabilmektedir. Sivil toplumda bu farklı ideolojilerin yansıdığı ortam olarak tanımlanmaktadır.(Keane,1993)

Ateş(1991) ise, sivil toplumu şöyle tanımlamaktadır; “düşüncelerin kitle iletişim araçlarıyla yayılmasının, mekân birliği olmaksızın, katılım oluşturabildiği toplum biçimi yaklaşımıdır. Gerçekten ‘ulusal devlet’, ‘ulusal çıkar’ vb. gibi kavramların, yüz yüze ilişki olmaksızın, kitle iletişim araçlarıyla geliştirilebildiği toplumları, ‘sivil toplum’ olarak isimlendirme eğilimindeyiz” (Ateş, T.1991).

Öncü ise, sivil toplum kavramının Türk siyasi söylemine 1980’lerde girdiğini ve 12 Eylül müdahalesinden sonra asker/sivil tartışmaları içinde şekillendiğini belirtmektedir. Giderek farklı toplum kesitlerinin özelemleri bu terime yüklenerek, ‘sivil toplum, askeri olmayan toplum, çok sesli toplum, devlet tekellerinin kırıldığı toplum, çoğulcu toplum, katılımcı demokratik toplum, özgürlükçü-eşitlikçi toplum” anlayışına dayalı bir formulasyonun kurulduğunu belirtmektedir. (Öncü, A, 1991)

Sivil Toplum kavramı modern kapitalist toplumun olgunlaşma sürecine aittir. 19.yy sonundan başlayarak gelişen süreçte, devlet, toplum, sınıflar, kent, Okul, kilise, banka ve diğer birçok kurumsal olguda eğişim yaşanmıştır. Yani burjuvazinin eski rejimini yıkararak kendi düzenini yerleştirdiği sınıfsal çatışmaların içinde doğmuş ve burjuvaziye toplumsalı kullanmak için icat edilmiştir. (Sunar, L, 2005)

Akat’ın(1991,58) sivil toplum tanımı da bireyin devletten izin almadan girebildiği toplumsal ilişkileri, gerçekleştirebileceği toplumsal etkinlikleri içermektedir. Sivil toplum kavramını “ara kuram” olarak gören Gellner, komünizm ile batı liberalizminin arasındaki en belirleyici farkın, sivil toplumun aile ya da birey ile devlet örgütlenmeleri arasında baskı grupları ya da kulüpler ara kurumlar niteliğinde örgütlenmeler olduğunun altını çizmektedir.(Özdalga,1998)

Görüldüğü gibi, sivil toplum farklı tanımlanabilmekte ve farklı özelliklerine vurgu yapılabilmektedir. Sivil toplum olgusu güncel olduğu kadar, tarihsel bir olgudur da.

Sivil toplum tanımlamasının köklerini Aristoteles’in kullandığı “politika koinonia” kavramına kadar uzatan düşünürler vardır. Bu kavram politik toplum anlamında kullanılabilir. Kent yaşamındaki yurttaşların kararlara katılımıyla yönetilen bir düzeni ifade etmektedir.

Bu kavram bu anlamıyla yerinden yönetimi olduğu kadar bu yönetim içindeki STK yerine de vurguda bulunmaktadır. Kuşkusuz ki Aristoteles'in ifade ettiği kavram günümüzdeki anlaşılan şeklinden daha farklıydı. Aristoteles , koinonia politike'yi dostluk (friendship) etrafında açıklamaya çalışırken aynı zamanda etik anlamlarda yüklemiştir. Etik değerlerin sadece özel hayatın değil, kamusal, hatta politik hayatın da özü niteliğinde olduğunu vurgulamıştır. (Çaha ,1996)

2.2.2-SİVİL TOPLUM VE SİVİL TOPLUM KURUMLARININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

Sivil toplum, Aristo'ya ve onun siyaset teorisine kadar uzanan ve yurttaşlar toplumunu anlatan modern öncesi bir kavramdır. Sivil toplumdaki 'sivil'in kökü şehir hayatının beraberinde getirdiği hakları ve yükümlülükleri ifade etmektedir (Mardin,1993).

Sivil toplum olgusunun zemini 12. yüzyılda gelişmeye başlayan kentler ve ticaret burjuvazisi oluşturmaktadır. Sivil toplumun, yönetimi temsil eden devletin bir parçası olarak gördüğü bu anlam, Ortaçağ'da ticaretin ve tarımın gelişmesi sonucu kentlerin canlanmasıyla birlikte değişmeye başlamıştır. Kentlerde doğmakta olan bu zenginlik kaynağını hem korumak hem de ondan yararlanmak isteyen soylular sınıfı, kent burjuvazisi ile uzlaşmaya gitmek durumunda kalmıştır.Burjuvaların kent yönetiminde geniş özerlik kazanmaya başladıkları bu süreçte ortaya çıkan şehir hukuk ve kurumları sivil toplumun oluşmasına zemin hazırlamıştır (Mardin,1993).

Mardin (1993)ise, sivil toplum etrafında kümelenen tarihi ve felsefi kavramların Hegel ve Marks'ın kullanımlarıyla ortaya çıktığını ifade etmektedir.

Hegel'e kadar uzanan çizgide Aydınlanma düşünürlerinin önemli bir kısmı, sivil toplumu devletle doğrudan ilişkili olmayan toplumsal alan olarak kavramsallaştırdılar. Bu kavramsallaştırma sivil toplumu genel olarak devlete ait olan her şeyle karşıt bir ilişki içinde düşünmeyi gerektirmiştir. (Göka, E, 1997)

Sivil toplumun ilk kuramcılarında sayılan Hegel, yerel yönetimin sivil toplumun bir parçasını oluşturduğu söyler ve sivil toplum kuruluşları analizlerinde yerel yönetim ile diğer özel kurum ya da kuruluşlar arasında hiçbir ayırım yapmaz.(Bobbio, N,1997)

Yukarıda da belirtildiği gibi, Hegel sivil toplumu devletten ayırarak ayrı bir alan olarak kullanan ilk düşünürdür. Hegel'in sivil topluma getirdiği bu değerlendirmeden önce sivil toplum, siyasal toplumla özdeş kullanılmıştır.

Hegel'e göre toplum aile, Sivil Toplum ve devletten oluşmaktadır. Sivil toplum, aile ile devlet arasında yer alan bir uğrak noktasıdır. Hegel'in toplum anlayışı sınıf kavramından yoksundur.

Marks'ın maddeci tarih anlayışının sergilenmesinde sivil toplum birincil bir işleve sahiptir. Bu çerçevede "sivil toplum gerçek temeldir, tüm tarihin gerçek kaynağı ve sahnesidir ve belirli bir dönemin maddi üretimini ve ticaretini kapsar. Sivil toplum, üretici güçlerin belli bir gelişmişlik aşamasında bireyler arasındaki ilişkilerini tümünü içerir" (Savran, G 1987).

Marks'ın bu tanımına göre sivil toplum, bireylerin politik etkinlikleri dışındaki bireysel ve ekonomik ilişkilerinden oluşan özdeksel etkinlik alanını ifade eder. Yani Marks devleti, "sivil toplumun birbiriyle uyuşmayan ögeleri arasında uyum sağlamaya ve bunları üst bir birlik içerisinde birleştirmeye muktedir olan bir aygıt" (Savran, 1987) olarak tanımlamaz.

Marks, Sivil Toplum kavramını Hegel'den alarak bu kavrama başka bir içerik kazandırmıştır. Marks, aile-sivil toplum-devlet arasındaki ilişkileri gözden geçirerek, yeniden yapılandırmıştır. Marks'ın sivil toplum anlayışına sınıf kavramını eklemesi nedeniyle Hegel'in yaklaşımından farklıdır. 'Sivil Toplum' kavramı Gramsci tarafından ise bir üst-yapı düzeyi olarak algılanmıştır. Gramsci, "sivil toplum-politik toplum (devlet)" ayrımı yaparak işçi sınıfının politik topluma (devlete) karşı, sivil toplumda hegemonya kurmasını savunur. (Başkaya, F.(1991) s.126-129)

Bir muhalif karakter olan İtalyan Komünist Parti teorisyeni Antonio Gramsci dir. İtalyan burjuva düzeninin hegemonyasına karşı sivil toplum olarak kodladığı işçi sınıfı-aydınlar-yoksullardan yana olan kiliseler ve köylülerin ittifakını savunmuş, sivil toplum kavramını işte bu ittifak yanında mücadelenin şiddet içermeyen demokratik karakterlerini de vurgulamak için kullanmıştır. (Özcan, A.,2005)

Ekonomik ve siyasal liberalizmin çerçevelediği modern devlet yapısıyla anlam kazanan STK'ların, işlevlerini yerine getirmesinde ulus devlet olgusu ve sosyal devlet anlayışı temel belirleyicileri oluşturmaktadır. Sivil toplum kuruluşları II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan refah devleti politikalarına bağlı olarak özellikle eğitim, sağlık, kalkınma ve kültürel

alanlarda önemli ivmeler kazanmıştır. Ancak sosyal refah devleti anlayışının gerilemesine koşturarak ortaya çıkan neo-liberal politikalar ile sivil toplum olgusuna yeni bir form verilmeye girişilmiştir (Keane,1993).

1980'ler ve 1990'lara gelindiği zaman toplumsal hayatta çelişkili bir durum ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu çelişkinin sonuçları Şenatalar'a (2001) göre şöyledir:

Yurttaşlar eskisi gibi yönetilmeyi kabul etmemeye, daha fazla itiraz etmeye ve baş kaldırmaya başlamışlardır. Bunun STK'ların güçlenmesinde önemli bir etkisi olmuştur.

Politika alanı genişlemeye başlamıştır. Daha önce politikaya yansımayan problemler ve konular politikanın gündemine girmiştir. Örneğin, çevre, kadın, tüketici hakları konuları gündemin önemli maddeleri haline gelmiştir. Dolayısıyla yerleşik politika alanı giderek genişlemiş ve revizyona tabi olmuştur. Politikada yerinden yönetim güç kazanmaya başlamıştır. Politika merkezîyetçilikten uzaklaşmaya, yerel ve bölgesel politikalar ön plana geçmeye başlamıştır.

Liberal demokrasinin yöntemleri, kuralları yetmemeye başlamıştır. Yani temsili demokrasinin temel kuralı olan seçimler yetmemeye başlamıştır. Temsili demokrasinin yetersizlikleri STK'ların güçlenmesini sağlamıştır. Toplum karmaşıklaştıkça, katılım talepleri arttıkça temsili demokrasi bunu karşılayamaz olmuştur.

Özellikle. Batı toplumlarında çok net görülen, politika şiddetten ve çatışmadan çok, diyaloga, işbirliğine ve uzlaşmaya yönelmektedir. Bu durum sendikal yaşamda açıkça gözlemlenebilmektedir. Sert sınıf mücadelesinden daha yumuşak yöntemlere geçilmiş olması öğrenci hareketlerinde de görülmektedir. 68 olayları bugün hemen hiçbir yerde rastlanmamaktadır. Politikada katılım artıkça diyalog, uzlaşma, işbirliği yöntemleri ön plana geçmektedir. (Şenatalar, 2001)

Politikada kadın katılımını sürekli yükseldiğini belirtmektedir. İskandinav ülkelerinde, mesela İsveç kabinesinde kadınlar çoğunluktadır. Bu süreç bütün ülkelerde, yavaş veya hızlı yaşanmaktadır (Silahtaroglu,2004).

Politik yaşamda devletin alanının daralması, sivil toplum alanının genişlemesi, sivil toplumun gücünün ve etkinliğinin artması, bununla ilişkili olarak tabanda demokratikleşme ve STK'ların eylem çeşitlerinin zenginleşmesi giderek güçlenen bir eğilimdir.

Sivil toplumun yükselmesinin başlıca nedenlerinden biri de küreselleşmedir.Devlet-sivil toplum ayrışmasında devletin ekonomiye müdahale etmemesi gerektiği fikri yaygınlaşmaya başlamıştır.Küreselleşme, devlet-sivil toplum ayrışmasını, bireyleşmenin ve girişim özgürlüğünün temel koşulu sayılmaktadır (Şenatalar,2001).

Batı demokrasilerinde halkın oy verme oranındaki düşüş; sivil toplumu demokratik düzenin önemli bir unsuru haline getirmiştir. Özellikle yerel yönetimlerde oy verme oranı % 50'nin altına düşmüş olduğu için seçim mekanizmasına dayanan yönetim yetkisinin meşruiyeti tartışılır hale gelmiştir.

Avrupa'da Soğuk Savaş düzeninin tasfiye olmasıyla beraber Batı demokrasilerinde ideolojilerin silikleştiği bir dönem başlamıştır. Sağ-sol kutuplaşmasının öneminin zayıflaması, siyasi gündemde STK'ların etki alanını genişletmiştir (Silahtaroglu,2004).

2.2.3-TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM KAVRAMI VE STK'LAR

Türkiye'de sivil toplum anlayışını ve kavramını daha iyi anlayabilmek için tarihsel süreçlerini incelemek gerekmektedir.

Osmanlı toplumunda siyasal iktidarın konumlanması, sivil toplumun alt yapısını hazırlayan düşünce geleneğinin yokluğu ve Türk kültür dünyasındaki ikili bölünme (saray kültürü-taşra kültürü) de onu Batı Avrupa ülkelerinden farklı kılmaktadır.(Mardin'den Akt. Tosun, 2001)

Osmanlı toplumu, mutlak egemen, hükümdara bağlı iki büyük sınıftan oluşurdu. Sultanın otoritesini temsil eden askeri sınıf (düzenli ordu mensupları, saray ve bürokrasi, ulema) ve üretimle uğraşan, vergi veren reaya. Esas kaygı, vergi kaynaklarını korumak ve azamiye çıkarmak olunca devlet diğer sorunlarla fazla ilgilenmemiştir.

Devlet, grupları ve kurumları olduğu gibi yerinde bırakmış, bunların işine fazla karışmamıştır. Bu durumda Osmanlı'da sivil toplumun gelişimi nasıl olmuştur? Osmanlı'da mevcut bir kurum vardır. Her grup, mahalle, aşiret veya gayri müslim cemaat kendi temsilcisini, kethüdasını seçme hakkına sahiptir. Seçilen bu kethüdaya padişah berat verdiği zaman grupla devlet arasında temsilci olma niteliğini kazanıyordu ve sultan ona otorite sağlıyordu. Bütün toplulukların kendi temsilcilerini seçme hakkı vardı. Bu yanıyla devlet bir çatı görünümündedir. Bu çatı altında her türlü sivil topluluklar vardır. Devlet bu topluluk ve teşkilatları bozmak istememiştir.

(İnalcık, H, 1998)

Mardin'e göre (Mardin'den Akt. Tosun ,2001) Türkiye'de Osmanlı döneminden beri, siyasal düşüncemizi şekillendiren katı bir devlet-toplum karşıtlığı söz konusudur.

Yukarıda da belirtildiği gibi Osmanlı toplumunun düşünsel yapısında aydınlanma geleneğinin olmayışı ve Türk kültür dünyasının farklı iki bölünme yaşaması batılı anlamda bir sivil toplum geleneği ortaya çıkmasını engellemiştir. Osmanlı'daki merkez-çevre ilişkisi benzer bir nitelikte Cumhuriyet'e devretmiştir. Osmanlı'daki bu yapı Cumhuriyet'e geçişle birlikte merkez-kaç hale gelmemiş, tek parti döneminde mevcut anlayışın modern kurum, kavram ve kurallarla sürdürülmesi şeklinde devam etmiştir. (Sarıbay, A. Y,1998).

Sivil toplum kuruluşlarının ve sivil toplum anlayışının, Avrupa'da ve Türkiye'de gelişmesi kolay olmamıştır. Türk tarihinde eskilere gidildiğinde, ruhani cemaatlerde, edebi akımlarda ve loncalarda sivil toplumun köklerini bulmak olasıdır. Dünyada birçok ülkede sivil toplumsal hareketlere tarih boyunca rastlamak mümkündür. Fakat bugünkü geçerli anlayışa göre, sivil toplum kavramı demokratik sürece paralel gelişme göstermektedir (Silahtaroglu,2004,s.4)

20 yüzyılda teknolojik gelişmeler, internet gibi yenilikler ve artan coğrafi hareketlilikle birlikte bilgi toplumu çağı başlamıştır. Sivil toplum, artık çağdaş uygarlığın temelini oluşturan bir çerçevede gelişmesini sürdürmektedir. Yasal mevzuat ortamı, toplumsal bilinç, siyaset dünyası ile karşılıklı etkileşim, siyasi şeffaflık, iletişim ve örgütlenme kolaylıkları gibi farklı boyutlarda, demokrasi serüveninde yepyeni bir çağ sürmektedir. (Silahtaroglu,2004,s.4)

Türkiye'de ST kavramı, batıdaki içeriğine yakın manada ilk olarak 1980 'li yıllarda kullanılmıştır.12 Eylül askeri darbesine karşı toplumsal örgütlenme için bir imkân olarak öne

sürülen bu kavram 1990 'lı yıllarda Gramsci manasından uzaklaşarak küreselleşmenin işlevine uygun bir içerik kazanmıştır. (Sunar L,2005)

Zapçı'da(2000:100) Türkiye'de sivil toplumla ilgili tartışmaların 1980'li yıllarda başladığını belirtir. Ona göre askeri bir yönetimin bulunduğu, demokratik kurumların ve mekanizmaların ortadan kalktığı, en temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırıldığı bir dönemde, devletin karşısında yer alan hak ve özgürlükler alanı olarak sivil toplumun gündeme gelmesi anlaşılabilir bir olgu değildir. Hatta sivil toplum terimi gündelik dile öylesine yerleşir ki, Zapçı genellikle "askeri toplum" un karşiti olarak algılandığını ve kullanıldığını vurgular.

1980 sonrası dönemde sivil toplum oluşumu yönünde görülen gelişme Sivil toplum unsurlarının Türkiye'deki geleneksel merkezî devlet alanına karşı bir varlık alanı oluşturması yönünde oldu. Bunu sağlayan iki faktörden birincisi, Türk siyasetinde meydana gelen değişim, ikincisi ise resmi söylemin dışında farklı söylemlere sarılan özerk sosyal grupların ortaya çıkışı olmuştur.(Çaha Ö.1996)

Türkiye'de sivil toplum kavramının Batıdan farklı olarak kullanıldığını ifade eden Fincancı (1991:2-3) bunun nedenini şöyle açıklar."Bizdeki sivil toplum özelemleri, temel hak ve özgürlükler tabanına oturacak daha demokratik bir toplum yapısı özlemi olarak doğmamıştır. Tam tersine eksikliği toplumsal yaşamın her alanında hissedilen temel hak ve özgürlüklerin jeneratörü olacak bir yapı özlemi şeklinde düşünülmektedir. Bu yüzden de temel hak ve özgürlükleri kazanmak üzere halkı siyasetin içine çeken, ama özünde, siyasetle halkı (sivil toplum) ayrı tutmayı amaçlayan bir çoğulcu sivil toplum hareketi olmanın garipliği ve çelişkisi yaşanmaktadır."

2.2.4-SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ YETİŞKİN EĞİTİMİ İLE İLİŞKİSİ

Sivil Toplum Kuruluşları her ne kadar farklı amaç, hedef ya da faaliyet için var olsalar da faaliyet alanı içinde yetişkinlere bu eğitim programları veriyorsa bir şekilde yetişkin eğitimi içinde değerlendirilebilir.

Amaçlarını, hedeflerini gerçekleştirmek için çeşitli alanlarda faaliyet gösterirler. Bu çerçevede çeşitli eğitim etkinlikleri; seminer, kurslar, panel, Toplantılar, sergiler, gösteriler v.b.düzenlemektedirler. STK'larının eğitim kitlesinin çoğu yetişkinler oluşturmaktadır.

Sivil toplum kuruluşlarında ve yetişkin eğitimi örgütlenmelerinde gönüllülük bağlantısı da önemli bir ilişkidir. Sivil toplum örgütlerinde hem hizmeti sunanlar hem de hizmet alanlar gönüllülük temelinde toplanmışlardır. Halk eğitiminin de önemli bir niteliği de katılımcıların isteğe bağlı olarak bu süreçte yer almalarıdır. Gönülsüz bir birey, halk eğitimi etkinliklerine zorlanamaz. (Gedikoğlu ,1991,s.42)

Gerey'a (1978,s,16-17) göre; Gönüllü kuruluşlar halk eğitimine iki türlü katılabilirler, bunlardan kimisi doğrudan doğruya halk eğitimi yapmak amacıyla kurulmuş olabilir, kimisi de, başka bir amaçla kurulmuş gönüllü örgüt olmakla birlikte amaçlarına varmak için halk eğitimi çalışması yapabilir.

Çoğunlukla gönüllü çalışanların yer aldığı bu kuruluşların pek çok Faaliyeti yetişkin eğitim tanımına uymaktadır. Toplumun gelişmesi genel amacında bu kuruluşların çalışmaları hakkında yeterli bilgi edinmek kolay değildir. Aynı zamanda bu kuruluşların da çoğu uygulamaları için yetişkin eğitimcilere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Sivil toplum örgütlerinin çok kere "sivil" bir yönetimden uzak olması önemli gözükmektedir. Bu örgütlerin yönetici, idari kadro ve gönüllü çalışanlarıyla demokratik gerçek birer sivil yönetim anlayışı ile çalışmaları beklenmektedir. Gönüllü çalışanların sayıları nasıl artırılacağı ve çalışmaya başlamadan önce yapılması gereken "gönüllülerin eğitim"inin nasıl uygulanacağı sivil toplum örgütlerinin dikkat etmeleri gereken konular arasındadır. (Ural. 2003,s.218)

Gönüllülük özelliği ile birlikte, örgütlülük özelliği de sivil toplum kuruluşlarıyla, yetişkin eğitiminin vaz geçilmez ortak öğelerinden biridir.Halk eğitiminde örgütlülük en temel öğedir ve örgütlenme halk eğitimi için gerekli olan bir unsurdur .Gedikoğlu'nun (1991,s,87) vurguladığı gibi Çağdaş halk eğitimi, örgütlü ya da bir örgüte bağlı eğitimidir. Onu ilkel toplumlardan bu yana gelen, günümüzde de belli bir örgüte bağlı olmadan, halk arasında geleneksel bir biçimde sürdürülen yaygın eğitiminden ayıran özelliklerin başında, örgütlü olma niteliği gelmektedir.

Sivil toplum örgütlerinin gönüllülüğe dayalı yapısı, katılımı esas alması, demokratik işleyiş süreci, yetişkin eğitiminin de içinde yer alır. Buradan anlaşıldığı üzere, yetişkin eğitimi veren kuruluşlardan biri de sivil toplum kuruluşları oluşturmaktadır. Sivil toplum örgütlerinin ideolojik kökeni, yani kültürel dayanağı “bireyin” temel hak ve özgürlüklerine , “çağdaş devlet” anlayışı içindeki “vatandaşlık bilinci” ne bağlı olan bir anlayıştır.(Kongar,1991,s,109)

2.2.5- STK’LARIN YETİŞKİNLERE YÖNELİK YAPTIĞI BAZI EĞİTİM FAALİYETLERİ

STK’ları olarak karşımıza dernekler, vakıflar, sendikalar, meslek odaları, işadamları kuruluşları ve kooperatifler çıkmaktadır. Bu kuruluşlardan sendikaları ekonomik alanda toplu pazarlık amacına yönelik mücadele etmeleri, kooperatifleri piyasa koşullarında mal ve hizmet üreten kuruluşlar haline gelmeleri, çeşitli meslek odalarını ise bir mesleği icra edebilmek için katılımı zorunlu tutulmuş olmaları, devlet tarafından yetki verilmiş veya yaratılmış kamu kurumu niteliğinde olmaları nedeniyle sivil toplum kavramı dışında tutmak yararlı olacaktır. (Tekeli, 2000)

Vakıflar konusunda üye temelli vakıflar ile işletme gibi çalışan sermaye ve mülkiyet temelli vakıflar arasında ayırım yapmak gerekmektedir. Geriye kamusal tartışma ortamlarını besleme potansiyeline sahip, örgüt içi katılım ve demokrasi pratiklerini gözleyebileceğimiz örgütler olarak dernekler kalmaktadır.(Tosun,2000)

Derneklerin katılımı ve demokrasi pratiklerini yaşama geçirebilme özelliği, sivil toplum örgütlerinin demokrasi kültürüyle doğrudan ilişkisi olduğunu göstermektedir.

Erözden(2002, s;13-22) sivil toplum kuruluşların, demokratik sistemin işleyişinde üstlendikleri rol gereği, bazı özelliklerle donanmış olduklarını belirterek bu özellikleri şöyle sıralamaktadır:

- 1) Sivil toplum kuruluşları, devlet aygıtının bir parçası değildir. Bu kuruluşların devlet politikalarının oluşumuna etkilemeye çalışmaları veya devlet tarafından*

maddi olarak desteklenmeleri mümkündür. Ancak bu olgu, sivil toplum kuruluşlarının devlet aygıtından bağımsız olmalarına helal getirmez.

- 2) *Sivil toplum kuruluşları, kar amacı güden özel hukuk tüzel kişilerden farklı olarak, doğrudan kendilerine çıkar sağlamayan bir amaç etrafında örgütlenmiş bireylerden oluşur.*
- 3) *Sivil toplum kuruluşları, ortak bir amaç etrafında toplanan kişilerden oluşmaları sebebiyle, gerek belli bir hukuki kalıba uyan örgütler şeklinde, gerekse de herhangi bir hukuki örgütlenme kalıbının dışında kalan informa lörgütler olarak kurulabilir...*
- 4) *Sivil toplum kuruluşları, siyasi yelpazedeki konumları itibariyle adeta partilerin ve onların temsil ettiği siyasi görüş farklılıkların üstünde bir noktada durmaktadır.*

Ülkemizde STK olarak tüzel kişilik kazanmanın başlıca yolu, bir vakıf ya da dernek olarak kurulmaktan geçmektedir.(Emrealp, S. Akt. Akkaya S. 2002. S;39-67)

Haziran 1996'daki Habitat II çalışmalarına hazırlık amacıyla kurulan STK Bilgi Merkezinin verilerine göre Türkiye'de en fazla örgütsel yoğunlaşma derneklerde kaydedilmektedir. Bu verilere göre dernek ve vakıflar İstanbul ve Ankara'da STK'ların %65'ini oluşturmaktadır.(Tosun,2001)

Tablo 1: Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşları

TÜRÜ	BİRİM SAYISI	ÜYE SAYISI
DERNEKLER	152,369	3,500,000
VAKIFLAR	4,547	Bilinmiyor
MESLEK ODALARI		
TMMBO		250,000
TOBB		1,250,000
TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ		70,000
ECZACILAR ODASI		22,500
DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ		15,480
ESNAF ODALARI		4,000,000
ZİRAAT ODALARI		4,000,000
TURMOB		52,719
TOPLAM		7,660,699
KOOPERATİFLER		
TARIM,AMAÇLI KOOPERATİFLER	11,295	5,052,501
TARIM DIŞI KOOPERATİFLER	47,849	3,050,012
TOPLAM	59,144	8,102,513
SENDİKALAR		
İŞÇİ SENDİKALARI		2,751,670
MEMUR SENDİKALARI		788,846
TOPLAM		3,540,516
TÜRKİYE TOPLAMI		22,803,728

KAYNAK: Toksöz, F (2003) AB Uyum Süreci ve STK'lar başlıklı 12-13 Aralık 2003 tarihinde yapılan, 14. Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşları Sempozyumu'nda dağıtılan bültenden alıntı yapılmıştır (2001 yılı verileri).

Tablo 1'de gösterildiği gibi özellikle vakıflar konusunda istatistiki veriler bulmak zordur. Yine de Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarına kayıtlı 22.803.728 yetişkin olması dikkat çekicidir.

AÇEV, ÇYDD ve Eğitim Gönüllüleri yaptığı faaliyetler ve düzenlediği eğitim programları ile en tanınmış STK dandır. Bu kurumları ve çalışmalarına kısaca değinecek olursak.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) : 1993 yılında, bilimsel bir araştırma projesinin devamlılığını sağlamak amacıyla kurulmuş olan bir vakıftır. Vakfın kuruluş amacı anneler ve çocukları eğitmektir, ancak bugün bu amacını aşarak babalara, çocuksuz kadınlara ve ailelere de eğitimler vermektedir. AÇEV'in, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği ile ortak yürüttüğü projeler mevcuttur.

Programın amacı: Anneleri çocuk gelişimi, eğitimi, sağlığı, disiplini gibi konularda bilinçlendirerek çocukların çok yönlü gelişimini sürekli olarak desteklenmesini sağlamak. 52 ilde yürütülen çalışmalara katılan anneler, bu programdan yararlanarak hem çocukların gelişimini daha çok destekleyerek onlarla çok daha sağlıklı ve mutlu bir ilişki sürdürüyor, hem de eşleri ile daha iyi iletişim kurabiliyorlar.

1982-1986 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde okul öncesi çağıdaki çocukların eğitim durumlarıyla ilgili Bekman, Kağıtçıbaşı ve Diane Sunar tarafından yapılan bir araştırma sonucunda, Anne-Çocuk Eğitim Programı geliştirilmiş ve uygulanmaya başlamıştır. Programın oldukça olumlu sonuçları üzerine, programın yaygınlaştırılmasına çalışılmıştır. Program, 1993 yılında AÇEV ile kurumsal bir yapıya kavuşturulmuştur.(www.acev.org)

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'da yetişkine yönelik eğitim faaliyetleri düzenleyen STK'lar dandır.

23 Ocak 1995 tarihinde Suna Kıraç'ın öncülüğünde iş ve eğitim dünyamızın önde gelen isimlerinden oluşan 55 kişilik Mütevelliler Kurulu ile faaliyetine başladı. Vakıf Senedi'nde de belirttiği üzere ilköğretim çağındaki çocukların temel eğitimlerine destek olmak amacıyla

özgün bir model oluşturan Eğitim Gönüllüleri, İstanbul'dan başlayarak Türkiye'nin dört bir yanında etkinlik noktaları açmaya başladı.

İlk Eğitim Parkını 20 Nisan 1996 günü açılışı gerçekleştirilen İstanbul Fındık zade Eğitim Parkı. İlk Öğrenim Birimleri ise; İstanbul Beykoz, Yeniköy ve Zeyrek Öğrenim Birimleridir.

İlk Yaz Etkinlikleri 1997 yılında başladı.7 Ağustos 1999 Marmara Depreminin ardından Eğitim Gönüllüleri Vakfı başlattığı "Hayat Mahalleleri" Projesi'ni yaşama geçirdi. Marmara Bölgesi'nde toplam 6 Hayat Mahallesi kuruldu.

İlk Gezici Öğrenim Birimi "Ateşböceği" de 2000 yılında Park ve birimlerimizin bulunmadığı bölgelerde çocuklara eğitim desteği vermek üzere Anadolu yollarına çıktı.

23 Nisan 2001 tarihinde NTV'de üç gün süren "Bir Milyon Çocuk Eğitim Kampanyası" başışçı ve gönüllü sayısının artmasında büyük rol oynadı. "Telefon" adıyla da bilinen etkinlik her yıl 23 Nisan'da ulusal televizyon kanallarının katılımıyla gerçekleştirilerek geleneksel hale getirildi.

Hemen arkasından Haziran 2001 tarihinde gerçekleşen Beşiktaşlı futbolcu Mehmet Özdilek (Şifo Mehmet) 'in Jübilesi ve Jübile gelirinin bağışlaması tüm Türkiye'nin Eğitim Gönüllüleri ile tanışıp, buluşmasını sağladı.

Eğitim Gönüllüleri 2002 yılında kamuoyunda eğitim konusunda duyarlılık yaratmak ve faaliyetlerini en geniş kesimlerle paylaşmak amacıyla Yıldızlar Sınıfı Yıl Sonu Gösterisi etkinliği gerçekleştirerek, bu etkinliği geleneksel hale getirdi.

Kısa Mesaj(SMS) Yoluyla Bağış Mekanizmasını Türkiye'de ilk kez uygulayan Vakıf bu sayede Eğitim Gönüllülerine destek olan bağışçıların sayısını artırarak, kamuoyunun büyük desteğini aldı.

2003'de çocukların ve gençlerin yaşam becerileri geliştirerek yaşam şartlarını iyileştirecek örnek programları geliştiren ve uygulayan 60'ı aşkın ülkede sivil toplum kuruluşların oluşturduğu Uluslararası Gençlik Vakfı Ağı'na üye oldu.

2004 yılında Buenos Aires'te düzenlenen IYF Toplantısı'nda Uluslararası Gençlik Vakfı'nın mükemmel iş ortağı olarak Standartlara Uygunluk Sertifikası aldı.

2005 yılında geleneksel 23 Nisan Kampanyası Almanya'nın Berlin kentinde düzenleyerek, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın da ülkemizin eğitim sorunlarına duyarlılıklarının artırılmasını hedefledi. Brüksel'de bir temsilcilik açılması çalışmalarına başladı.(
<http://www.tegv.org/v2/default.asp>)

Yine yetişkine yönelik eğitim çalışmaları düzenleyen STK' dan biride Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğidir(ÇYDD)

Atatürk ilke ve devrimlerini korumak, geliştirmek, çağdaş eğitim yoluyla çağdaş insan ve çağdaş topluma ulaşmak amacını güden Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, ülkenin “çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkması” ülküsü için bilgi, beceri ve deneyim birikimiyle, gönüllü çalışan bir sivil toplum örgütüdür.

Amacı; Atatürk devrim ve ilkeleri ile gerçekleşmiş olan hakların korunması, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve çağdaş eğitim yolu ile çağdaş birey ve çağdaş topluma ulaşılmasıdır.

ÇAĞDAŞ TOPLUM ve ÇAĞDAŞ BİREY İÇİN

- a) Evrensel çocuk, kadın ve insan haklarına saygılı, demokratik, laik bir toplum ve sosyal hukuk devleti düzeninin gerçekleştirilmesi, korunması ve geliştirilmesi;
- b) Bireylerin hukuksal, siyasal, ekonomik, kültürel, toplumsal, fiziksel konumunun geliştirilmesi, tüm insan hakları ve özgürlüklerinden yararlanmalarının sağlanması;
- c) Toplumda çevre sorunları ve kültürel mirasımızla ilgili duyarlılığın artırılması ve çevre bilincinin yerleştirilmesi öncelik taşır.

Bu nedenle ÇYDD'nin amacı, ülke sorunlarının çözümüne yönelik somut projeler oluşturarak toplumun kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

ÇYDD projelerini, profesyonel sorumlulukla çalışan gönüllüleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ile Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Mülki ve Mahalli İdareler ile birlikte gerçekleştirir. (<http://www.cydd.org.tr/?sayfa=biz>)

Yukarıda çeşitli STK'ların yetişkine yönelik yaptığı farklı eğitim uygulamaları ve program örnekleri verildi. Bu STK'lar ağırlıklı olarak yetişkinin gelişimi ve eğitimini hedefleyen ve dolayısıyla yetişkin eğitim programları uygulayan kurumlardır. Ana kuruluş amacı yetişkin eğitimi olmamakla birlikte, etkinlikleri arasında yetişkin eğitimi programı da olan çeşitli STK'lar bulunmaktadır. Bu STK'lar arasında Cem Evleri de yer almaktadır. Çalışmanın bundan sonraki kısımlarında önce Alevilik- Bektaşilik, Cem Evleri kısaca tanıtıldıktan sonra, bir STK olan Cem Evlerinin yetişkine yönelik düzenlediği çeşitli eğitim programları anlatılacaktır.

2.3.1-ALEVİLİK- BEKTAŞİLİK

Bu bölümde Alevilik-Bektaşilik kavramları ele alınmıştır. Ardından Cem evleri, Cem evlerinin içerisindeki kurumsal ve dinsel yapılar incelenmiştir. Günümüzdeki Cem evlerini sivil toplum kuruluşu bağlamında ele alınarak bu kuruluşta yürütülen eğitsel, sosyal, kültürel etkinlikler bakımından yetişkin eğitimi ile ilişkilendirilmiştir.

Aleviliği incelediğimizde tıpkı Halk eğitimi alanında olduğu gibi birçok tanımla karşı karşıya kalıyoruz. Bu farklı tanımlamaların nedeni ise Alevilik tanımına ideolojik yaklaşımdır. Bir de bu alanda yeterince akademik çalışmanın yapılmamasını sayabiliriz. Aleviliğin tanımı şimdiye değin akademik çevrelerde dıştan, genellikle de mezhep kaygısı güdülen yapıldı. Popülist tanımlamalarda ise siyasi kaygılar şiddetle etkili oldu.

Onarlı, İ (1998) göre. Bilimsel tarih metodolojisiyle baktığımızda Alevilik; İslami daire içinde olup çok kültürlü bir yaşam biçimidir. Heterodoks İslam olan Alevilik'de; Türk töresi, gelenek ve görenekleri baskın olmasına karşın, tek bir ulusa dayanmamaktadır. Aleviler toplumsal temelde de bir sınıfa dayanmamaktadır. Aleviler şehirleşmenin getirdiği kültürel kırılmalar ve sosyo-ekonomik kopuşlar sonucu; "Kimlik Yarılması"na doğru evrilmiştir.

Bu nedenle de Alevilik tanımı muğlaklaşmış, kültürel ve inançsal boyutuyla erozyona uğramıştır. Bugünkü yaşadığımız toplumda köken olarak "aleviler var"dır. Ama Alevi felsefesi, kültürü, inancı, yaşama biçimi adeta yok edilmeye çalışılarak, folklorik hale dönüştürülmüştür.

Tanımın gerçekte bütünleşebilmesi için Alevilerin kendilerini nasıl ifade ettiklerinden yola çıkmak gerekir.

Birkaç farklı Alevilik tanımını söyleyebiliriz:

Zelyut, R(2004)'a göre Alevi sözcüğünün kökeni, Arapçadır. Aslı Ali'dir. Ali; yüce, ulu anlamına gelen bir sözcüktür ve tarihte Hazret-i Ali'nin kimliği ile özdeşleşmiş bir isimdir. Alevi, Ali sözcüğüne, mensubiyet-aitlik-özdeşlik anlamı katan -i sonekinin eklenmesi ile oluşmuştur ve dilbilgisinde türemiş sözcükler grubundandır. Ali, sözcüğüne yandaşlık, aitlik anlatan -i eki ulanırken araya -v- kaynaştırma sesi girer ve sözcük Alevi halini alır (www.karacaahmatsultan.org.)

Korkmaz (1994,28) Ansiklopedik Alevilik- Bektaşilik Terimler Sözlüğü'nde Aleviliğin tanımını şu şekilde yapılmaktadır. "Hz. Muhammed'i izleyen, üç halifeyi tanımayan, Hz. Ali'yi halife ve imam kabul eden, onun soyundan gelen ya da izinden giden tüm batini mezhep ve tarikatları kapsayan kendilerine özgü kural ve törenleri bulunan dinsel-siyasal inanç sistemi"

Alevilik sözcüğü "Ehl-i Beyt yandaşlığı" anlamında kullanıldığı gibi, Hz. Ali ve Hz. Fatma'dan gelen bu soy genelde Alevi olarak adlandırılmakla birlikte sonradan Hz. Hüseyin 'den gelenlere Seyyid, Hz. Hasan'dan gelenlere Şerif denilmiştir. (Melikoff,1993:33)

Akar (1999:31-112) Aleviliği yaşama biçimi olarak tanımlamaktadır. Akar yaşam biçimi olgusunu şöyle açıklamaktadır:

Tanrı'yı insanla özdeşleştiren, çağdaş bir yaşam biçimidir. Bu yaşam biçiminde; Mürşit var, Pir var, Rehber var, Cem var, Halka ibadet, Hakka ibadet var, Musahiplik (kardeşlik) var, Düşkünlük (sorgulama) var, Cins eşitliği var, Semah var, Söz var Saz var, siz buna din deyin, mezhep deyin, tarikat deyin, ne dersiniz deyin yedi yüzyıllık çağdaş bir inanç; yaşam biçimidir. Bir ayrı kültür, Bir ayrı değerler birleşimi, Bektaşi Velilerle belirlenen, Pir Sultanların, Yunus Emrelerin ezgileri ile bezenen yaşam biçimidir. Aleviliğin; yaşam biçimi ile tanımlanması; İnsan haklarının, demokrasinin, çağın gereğidir.

Yine Kaygusuz'da(1991: 11) Aleviliği bir yaşam biçimi olarak görenlerdendir.

Alevilik, ilk İslam Sufizmi (tasavvufu) derinlemesine incelendiğinde, Zerdüşt, Mani, Mazdek, Budizm, Şamanizm, Saben-Hermetizm, Neoplatonizm, Kabbalizm, Hererodoks Hıristiyanlık Monophizmi, Nestorianizm, Paulikienizm-Bogmil-Kathar, Hesykhasmu ve Anadolu toprağında izleri silinmemiş antik toplumlarınkileri dahil olmak üzere çok çeşitli inanç sistemlerinden öğeler bulmak her zaman olasıdır. Ama Alevilik bunların hiç biri değildir ve de herhangi birinin devamıdır. Bir yaşam biçimi, bir inanç sistemi ve bir toplumsal düzendir.

Alevilerin tanrıyı memnun edip onunla anlaşmak, böylece öte dünyada cehennem ateşinden kurtulmak, cennette güzel bir yer kapmak diye bir kaygıları yoktur. Toplumsallaştırmış oldukları tapınmalarında kurumlar yaratmış, birey olarak görev ve sorumluluklarının tüm insanlara, topluma karşı olduğu bilincine erişmişlerdir. (Kaygusuz, İ. 1991)

Alevilik tanımını yaparken Bektaşilik tanımını da yapmak gerekir. Bektaşiliği Püsküllüoğlu, Türkçe Sözlükte (2006-231), şu şekilde tanımlamaktadır.

XII. Yüzyılda Anadolu'da Hacı Bektaşî Veli tarafından kurulduğu kabul edilen bir tarikat olan Bektaşilik, Bugün de Anadolu'da ve başka yerlerde Canlılığını sürdürmektedir. Bektaşilik gizemci bir tür tarikatı sayılır. Sünniliğe karşı bir tepki olarak doğmuş olduğu öne sürülür. "Mürşit" olarak Hz. Muhammet, yol gösteren, kılavuz olarak Hz. Ali 'yi ve Pir olarak Hacı Bektaşî Veli 'yi kabul eden bir yoldur. Kendine özgü törenleri vardır. Hz. Ali sevgisi yönünden Alevilik gibidir. Bektaşîli Tanrı'ya tapınmayla değil sevgi ile erişileceği görüşündedir; sevgi ve kardeşlik öne çıkarılır. Katı dinsel kurallara, boş inançlara karşı, insanları akıl yoluna çağırır. Her konuda, her alanda hoş görüden yanadır.

Alevilik Bektaşilik arasındaki benzerlik ve farklılıkları Çamuroğlu'nun (1999:101) şu sözleriyle ifade edebiliriz. Bektaşiliğin, Alevilikle temel inançları simgeleri ortaktır, fakat Aleviliğin tersine, Bektaşiliğe mensup olmak, gönüllü katılıma bağlıdır. Bektaşî tarikatına mensup kişiler, geleneksel olarak, orta ve alt sınıfa mensup, kentli ve yarı-kentli nüfustan gelmektedir. Bektaşilik manevi liderlerini seçimle belirledikleri için, On İki İmam temelli Şiiliğin kalıtsal liderlik (imamet) ilkesini reddetmektedir.

2.3.2-CEM EVLERİ

Alevilik sorunu tarih olarak 1400 yıl öncesine dayanmasına rağmen son on yılda Alevilik hakkında yazılanlar belki son birkaç yüzyıl da yazılanlara eşit. Aynı şekilde Aleviliğin bir tabu olmaktan çıkarak toplumun bütün kesimleri arasında tartışılır duruma gelmesi ve haklılık kazanması yine birkaç yüzyıla eşdeğerdir.(Algül, R, 1996)

Kuşkusuz Alevilik İmamı Cafer-i Sadık ile kapsamlı teorik bir düzeye ulaşmıştır. Cem töreni, Görgü ve Musahiplik geleneği, Halk arasında kötülüklerden arınma, Eleştiri-özeleştiride bulunma, haklıyı ve haksızı ortaya çıkarma ve yargılama dostluğu ve paylaşımı hakim kılma 11 yy. oluşmuştur. (Algül, R ,1996)

Şehir Bektaşiliğini saymazsak Alevilik esas olarak kır kökenli bir oluşumdur. Anadolu Aleviliği tarihsel, toplumsal kaygılar nedeniyle yaklaşık 800 yıllık yaşamı kuş uçmaz kervan geçmez dağ köylerinde, mezralarda, mağaralarda, komlarda sürdürmüşlerdir. Kendisini bir anda kent varoşunda bulan Aleviler ekonomik, sosyal ve siyasal alt-üst oluşunda onun inancıda nasibini almaktadır.

Alevinin inancının esasını, merkezi ve mahalli otoriteden gelecek baskılardan gizleyerek, saklayarak gerçekleştirmeye çalıştığı Cem Ayini oluşturmaktadır. Cem ayininin gelenekten temsilcisi olan “Dedeler” ya da “Babalar” yönetiyor. Bunlar genellikle ocaklara ve dergâhlara bağlıdır. Alevi ibadetinin mekânını da köy evleri oluşturmaktadır. Anadolu da zaten Alevi köyleri genellikle Sünni nüfustan ayrı kurulmuş mekânlar durumundadır. Haftada bir ya da 15 günde bir köye gelen dede, kitlenin dinsel ihtiyaçlarını belli kurallar içinde gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

İşte köy yaşam biçimine göre organize olmuş Alevilik, şehir yaşamı ile yüz yüze gelince; birçok şeyini olduğu gibi inancını da yaşayabileceği mekânlardan mahrum kaldığını düşünmektedir. Gecekondularda ve küçük apartman dairelerinde Cem törenlerini sürdürme olanağı kalmamaktadır. Bu süreç ülkemizde 1950- 1955 yıllarından 1990 yıllarına kadar kademeli yaşandı. Cem ayini geleneği neredeyse yok oldu.

Dikkat edilirse Alevilerin ibadetlerini yaptıkları mekânlara ait bir mimaride gelişmemiştir. Çünkü Aleviler Osmanlıdan beri ibadetlerini merkezi mahalli otoritenin baskısı nedeniyle

kendi evlerinde bekçiler, gözcüler koyarak gizli yapıyorlardı. Böyle olunca da Cem evi denilebilecek bir mekân mimarisi oluşmamıştır. (Şener, C.1995)

Anadolu'da cem evi geçmişte yok denecek kadar azdı. Her köyde ya da Yerleşim yerinde olmazdı. Sadece dergâhlarda olurdu.

Cem evi esas olarak iki bölümden oluşur. İbadet yapılan cem evi kısmı ve diğer kültürel hizmet yapılan mekânlarla, aşevi kısmı. Aşevi, kurban ve lokmaların pişirilip dağıtıldığı yerdir.

Cem evi ibadet yapılan mekândır. Bunlar dışında cem evi bağlama, semah, bilgisayar vs. kurslarının verildiği ve gelenlerin oturup sohbet ettiği kitap alıp okuduğu kitaplıklar vardır. Bir cem evi dıştan kubbeli bir mekân olup içeride direksiz veya tek direk üzerine inşa edilmiş bir mimari özelliğe sahiptir. (www.karacaahmatsultan.org.)

Bugün artık Alevilikle ilgili her konuda olduğu gibi Aleviliğin temel İbadeti olan Cemlerin ve her türlü ayrıntısının da bilimsel yöntemlerle İncelenmesi ve değerlendirilmesi zorunludur. Bunun için de araştırmaların bireysel çalışmalar şeklinde sürmesinden çok daha fazla şekilde kurumsal veya ekip olarak acilen Anadolu'nun değişik yörelerinde Aleviler arasında yapılacak alan çalışmalara ve veri toplama işine gereksinim vardır.

Cem ibadeti Aleviliğin temel kurumlarındanındır. Bu sadece dinsel değil sosyal içeriğe de sahiptir. Alevilerin ibadetlerinin temeli bu cem törenlerine dayanır.

Cem kurumunun Alevi topluluklarında yüzyıllarca gördüğü işlevleri genel olarak şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Dinsel işlevler,
2. Hukuksal işlevler,
3. Sosyal-Eğitsel işlevler

Dinsel İşlevi:

Cem kurumunun dinsel işlevi ön plandadır. Aleviliğin temel ibadeti bu yolla icra edilir. Cem kutsal bir ritüeldir. Cem'deki işleyişin de temeli Hz. Muhammed ve Hz. Ali'nin de katıldığı Kırklar Cemi ile atılmıştır. Cem, Alevinin inancını oluşturan düzenli bir ibadeti olmaktadır.

Cemlerdeki dualar büyük ölçüde Türkçedir. Şu anda anadil olarak Kirmenci veya Zazaca olan Alevi topluluklarında bile – istisnalar olmakla birlikte - Türkçe dualar ve Şah Hatayı, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet vb. Alevi ozanlarının Türkçe deyişleri okunmaktadır.(Yaman, A. 2004)

Sosyal-Eğitsel İşlevi:

Cem kurumunun bir diğer yönü de sosyal ve eğitsel işlevidir. Sosyal Dayanışmayı sağlamanın yanı sıra, orada gerçekleştirilen ayinle ilgili ve anlatılanlar inanca, tarihe gündelik yaşama ilişkin bilgiler de içermektedir. Geleneksel kır yaşamında buldukları toplum içinde nispeten daha eğitilmiş ve okumuş olan Dedeler Cemlerdeki sundukları bilgilerle uzun süre bu eğitsel işlevi yerine getirmişlerdir.

Alevilerde hayat çok sıkı ve birbirini tamamlayıcı kurum ve kurallarla donatılmıştır. Bu sosyal yaşam en ince ayrıntısına kadar düzenlenmiştir. Dede talip herkes bunlara uymak zorundadır. Örneğin Dede her evde Cem bile yapamaz. Cem yapılacak evde ve evin sahibi ailede bazı özellikler aranır.

“Muhammed-Ali Meydanı” ve “ölmeden önce ölünen yer” olarak da nitelenen Cem Meydanı her yönüyle kutsal kılınmıştır. Cem’ler bazı yörelerde sadece Dede evlerinde yapılmaktadır. Bu evlerde büyük bir odada Cem’ler tutulurdu.

Hele bazı Dede ailelerinin evleri vardı ki uzun yıllar buralarda Cem yapılması bir gelenek halini almış buralarla ilgili menkıbeler de dilden dile yayılmıştır. Cem’in bu evlerde yapılmasında bir diğer neden de Cem’de Dede’nin görgü zamanı kullandığı “tarîk, erkân, Zülfikar, ser deste” gibi adlarla anılan asanın bu evlerde bulunmasındandır. Kutsal olan tarik asılı olduğu yerden indirilmek için dualar edilir, kurban kesilirdi.

Cem olayının kökeni nereye dayanmaktadır. Geleneksel görüş Alevilikle ilgili temel toplumsal kurumların tümünü olduğu gibi Cem kurumunu Hz. Muhammed’in Miraç’ı sonrası yapılan “Kırklar Cemi”ne dayandırmaktadır. .(Şener C, İlknur, M,1995)

Buna göre Cem ibadetinin temelleri Kırklar Cemi’nde atılmıştır. Büyük Alevi Ozanlarının Cem’in Kırklar Cemine dayandığına ilişkin birçok deyişleri bulunmaktadır. Mesela Kul Himmet bir deyişinde bunu şöyle ifade etmektedir. (Aslanoğlu 1997)

“Kırklar ile bile âyin-i cemde
Bu aşkın sırrına özendi Ali”

Görgüden geçen talipler, aynı zamanda daha önce yaptıkları hataları bir daha tekrarlamamak üzere Hak-Muhammed-Ali meydanında yemin ederler. Görgüden geçtikten sonra manen temizlenmiş olurlar. Ancak bundan sonra Cem'e katılanlar, görgü-sorgudan geçerek temizlenmiş olanların kurban lokmasını yiyebilirler.

Hukuksal İşlevi:

Ayrıca Cem ibadetinin, hukuksal boyutu yani düşkünlük, kente göç öncesi kırdan yaşayan Aleviliğin sosyal yapısını koruyan ve sürdürebilmesini sağlayan en önemli faktörlerden biri olmuştur.

Alevilerde suç işleyen düşkün, bu durum da düşkünlük olarak adlandırılır. Düşkün olanlara suçlarına göre değişik cezalar verilirdi. "Buyruk" kitaplarında bu cezalar her suç için ayrı ayrı belirtilmekteydi.

Düşkün olanlar cem törenlerine katılamazlar, kurban yiyemez ve yediremezler, toplumdaki dışlanırlardı. Ailesi bile o kişiyi bu yanlış davranışından dolayı koruyamazdı. Çünkü yanlış yapan kişiye sahip çıkan da düşkün ilan edilirdi. (Aytekin 1958)

Özellikle kırdan kente göç olgusunun sonucunda 1980'lerin sonlarına kadar diğer Alevilik kurumlarında olduğu gibi Cem kurumunun da uygulanmamaya başladığı bilinmektedir. (Erdentuğ 1971: 43, 51; Shankland 1997: 30)

Bugünkü Durum:

Bugün artık cem ibadetinin eski işlevlerinden daha farklı bir yapı kazandığını görüyoruz. Cem törenleri bugün, eskiden sahip olduğu işlevlere oranla daha dar işlevselliğe sahiptir. Yeni sosyo-ekonomik yapı içerisinde cemler özellikle inanç işlevini sürdürmektedir. Özellikle hukuksal boyutu tamamıyla devre dışı kalmıştır.

Günümüzde Cemler kentlerde, ya müsait bir evde, ya bir salonda ya da Cem evlerinde yapılmaktadır. Özellikle son on yılda başlayan ve artık büyük Ölçüde kentlerde yaşayan Alevilerin yeni gereksinimleri doğrultusunda cem evleri inşa edilmekte, buralarda Alevilerin özellikle inançsal ve kültürel talepleri giderilmeye çalışılmaktadır. Ancak yaptığımız araştırmalar çerçevesinde gördüğümüz cem evlerinin birçoğunun mimari yapılanmaları bu veya başka projelerin değerlendirilmesi veya planlı olmaktan çok rastgele ve plansızdır.

Özellikle İstanbul ve Ankara'da yoğunlaşan yoğun bir Cem evi yaptırma faaliyeti dikkat çekmektedir. Artık büyük oranda kentlerde yaşamakta olan Alevi nüfus Cemelere büyük ilgi

göstermektedir. Tanınmış Alevi inanç merkezlerinde düzenli olarak hafta içi Perşembe akşamları veya hafta sonu Cem ibadetleri yapılmaktadır.(www.alevibektaşi.org)

Osmanlı'da İstanbul'da bulunan Bektaşi tekkelerini Hasluck,(1995) şu şekilde sıralamaktadır.

A) Avrupa yakası:

- 1-Yedikule(Kazlı Çeşme) Şeyh Abdullah
- 2-Karaaydın (Eyüp Sultan) Şeyh Hafız Baba
- 3-Sütlüce, Şeyh Hüseyin Baba
- 4-Karaağaç (Kâğıthane yakınları) Şeyh Münir Baba

B) Anadolu Yakası

- 5-Şah-kulu Sultan
- 6-Çamlıca
- 7-Karaca Ahmet Sultan

1826 yılında Bektaşi tarikatı dağıtıldığı zaman, başkentte 14 tekke vardı. Bunlardan 9'u yıkılmıştı, Bektaşiler bu 9 tekkeden 7'sini yeniden kurmaya ve İstanbul'daki kurumlarının sayısını artırmayı başarmışlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması, araştırmanın veri toplama araçları, veri toplama ve yorumlama bölümleri yer almaktadır.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası göstermez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir. (Karasar, N, 2005)

Bu araştırmada cem evlerinde verilen yetişkine yönelik eğitim programı incelenecek ve mevcut durum olduğu gibi betimlenecektir.

Ayrıca, yetişkin eğitimi programlarına katılan kursiyerlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, medeni durum, Avrupa’da yaşama süresi, öğrenim durumu, meslek, şu anda çalışıp çalışmama, gelir durumu) ve kurslara ilişkin görüşleri (kurstan haberdar olma durumu, kursa devam süresi, kursu tercih etme sebebi, diğer kursiyerlerle ilişkiler, kursta edinilen bilgilerin nerede kullanılacağı) ve kurs memnuniyetleri (eğitimin yeterliliği, materyal yeterliliği, fiziksel durum yeterliliği, eğitimci yeterliliği) ile ilgili nitel ve nicel analizler yapılmıştır.

3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde yetişkine yönelik eğitim faaliyetleri düzenleyen Cem evleridir. Kayıtlı bu kuruluşların toplam sayısı 40 civarındadır. Bu Cem Evlerinden 20’eyakını yetişkin eğitim programı düzenlemektedir. Geriye kalan 20 Cem Evi ise sadece dinsel altyapıyı oluşturacak (semah, saz, 12 hizmet v.s) kurslar düzenlemektedir. Bu

kuruluşlar araştırma evreni olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın evreni içinden yetişkin eğitimi programı bulunan 8 tane Cem evi seçilmiştir. Seçilen Cem Evlerinin 5 tanesi Anadolu yakasında , 3 tanesi de Avrupa yakasındadır. Bu seçilen 8 tane Cem evinde görev yapan 8 yönetici çalışmanın I. Örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmanın II. Örneklemini de I.örnekleme yer alan Cem Evlerinde yetişkin eğitim programlarına katılan 120 (%62’si kadın, %38’i Erkek) kursiyerlerden oluşmaktadır. Dini eğitimi yanı sıra yetişkin eğitim programı bulunan Cem Evleri şunlardır: Karaca Ahmet Cem ve Kültür derneği, Garip Baba Cem ve Kültür Evi, Erikli Baba Cem ve Kültür Evi, Yenibosna Cem ve Kültür Evi (Cem Vakfı), Şah Kulu Sultan Dergâhı Vakfı, Gülsuyu Cem ve Kültür Evi, Kartal Cem ve Kültür Vakfı, Haydar Eren Cem ve Kültür Vakfı.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen 3 anket "yönetici anketi" , "kursiyer anketi" ve "kursiyer memnuniyet anketi" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

3.3.1.YÖNETİCİ ANKETİ

Bu anket İstanbul ilinde yetişkine yönelik faaliyet gösteren Cem evlerinin yöneticileri ile yapılmıştır. Bu anket çalışmasının birinci bölümünde yer alan demografik özellikler ile ilgili 7 soru (cinsiyet, yaş, medeni durum, sivil toplum kuruluşundaki görevi, kaç yıldır görevde olduğu, eğitim süresi, mesleği), ikinci bölümde sivil toplum kuruluşunun genel yapısı ile ilgili 23 soru (STK’nın statüsü, kaç yılında kurulduğu, kuruluş amacı, üye sayısı, üyelerin cinsiyete göre dağılımı, üyelerin mesleklere göre dağılımı, üyelerin yaşlarına göre dağılımı, üyelik koşulları, üyelerden beklenenler, STK’ da çalışan personel sayısı, personelin iş dağılımı, diğer STK’larla ilişkiler, gelir kaynakları, STK yönetimi, yardım alma durumu, teftiş ve kontroller, duyurular), üçüncü bölümde ise sivil toplum kuruluşunda yetişkinlere yönelik uygulanan eğitim programlarıyla ilgili 18soru (yetişkine yönelik kurslar, kurs duyuruları, kayıt belgeleri, kurs programını hazırlayanlar, kurs değerlendirmeleri, kurs belgeleri, burs, eğitimcilerin özellikleri, kursları belirleme, kursiyer görüşleri, kurs materyalleri, kursların yeterli- yetersiz yönleri, kurslarla ilgili düşünceler) olup toplam 48 sorudan oluşmaktadır.(Bkz, EK-1)

3.3.2.KURSIYER ANKETİ

Bu anket, İstanbul'da faaliyet gösteren ve Yetiškine yönelik faaliyet gösteren Cem evlerindeki kursiyerlerin demografik bilgilerini belirlemeyi ve aldıkları kurs ile ilgili görüşlerini saptamayı amaçlayan ve araştırmacı tarafından kursiyerler için hazırlanmış bir ankettir.

Kursiyer anket formunun birinci bölümünde demografik özellikler ile ilgili 8 soru (cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, meslek, şu anda çalışıp çalışmama, gelir durumu), yetişkin eğitimi kursları ile ilgili 6 soru (kurstan haber alma durumu, kursa devam süresi, kursu tercih etme sebebi, diğer kursiyerlerle ilişkiler, kursta edinilen bilgilerin kullanılması) olup, toplam 14 sorudan oluşmaktadır. (Bkz. EK-2)

3.3.3.KURSIYER MEMNUNİYET ANKETİ

Bu anket İstanbul'da faaliyet gösteren ve yetişkin eğitim programı düzenleyen Cem Evlerindeki yetişkin kursiyerlerin kurs memnuniyetlerini ölçmeyi amaçlayan ve araştırmacı tarafından kursiyerler için hazırlanmış bir ankettir.

Kursiyer memnuniyet anketi 5 soru (eğitimin yeterli yönleri, eğitimin yetersiz yönleri, materyal durumu, fiziksel durum, eğitimcinin yeterliliği) dan oluşmaktadır. (Bkz, EK-3)

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Bu araştırmanın verilerinin toplanmasında aşağıdaki aşamalar izlenmiştir.

1. Araştırmanın evren ve örnekleminin seçimi.
2. Araştırma araçlarının hazırlanması.
3. Araştırmada kullanılacak "kursiyer anket formu " ve "yönetici anket form"unun ön çalışmasının yapılması.
4. Cem evlerinde yetişkin eğitimine katılan kursiyerlerin demografik özellikleri ölçmek için 8, kursiyerlerin kursa katılımı ile ilgili 11 soru olup toplam 19 sorudan oluşan "kursiyer anketi" ve sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerine yapılan toplam

48 sorudan oluşan "yönetici anketi" olmak üzere toplam 2 anketin veri toplama araçları olarak hazırlanması.

5. Veri toplama araçları deneklere 1-30 Haziran 2007 da uygulanması ve verilerin toplanması.

6. Verilerin istatistiksel işlemlerinin yapılması.

3.5.ANKETLERİN UYGULANMASI

Hazırlanan anketler daha önce bir yetişkin eğitimi kursuna katılmış 15 yetiškine verilmiş ve cevaplamaları istenmiştir. Bu gruptan alınan verilerle anketler yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Araştırmanın örneklemini içinde yer alan 8 sivil toplum kuruluşları yöneticileri ile görüşülmüş ve "yönetici anket" ini doldurmaları istenmiştir.

Araştırmanın örnekleminde yer alan Cem evlerinde Yetişkin eğitim programlarına katılan kursiyerlere uygulanacak anket için ise, yöneticilerle görüşülmüş ve uygulamalar için tarih alınmıştır. Belirlenen günlerde derneğe gidilmiş ve o günlerde kurslara katılan kursiyerlerin tümüne "kursiyer anket"ini araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulamanın başlangıcında kursiyerlere ve yöneticilere araştırmanın amacı açıklanmış ve kendilerinden anket sorularını çekinmeden cevaplandırmaları istenmiştir.

3.6.VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Araştırmada kullanılan " yönetici anketi ", " kursiyer anketi " ve "kursiyer memnuniyet anketi" sonuçlarının istatistikî çalışması yapılmış ve veriler, frekans ve yüzdeliği belirten tablolar halinde düzenlenerek metin içinde yorumlanmıştır. Ayrıca nitel değerlendirmeler de bulgular kısmında yer almaktadır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama araçları ile elde edilen bulguların istatistikî analizleri ve bu analizlere ait yorumlar yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmada yönetici ve kursiyerlere yönelik uygulanan 3 anketin ("Yönetici Anketi", "Kursiyer Anketi" ve "kursiyer memnuniyet anketi") analizleri bu bölümde açıklanmıştır.

4.1. I. ÖRNEKLEME AİT BULGULAR

Sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri arasında yapılan bu anket çalışmasında, araştırmanın 1. örneklem grubunda olan 8 sivil toplum örgütünde bulunan yöneticilerin (Karaca Ahmet Cem ve Kültür derneği, Garip Baba Cem ve Kültür Evi, Erikli Baba Cem ve Kültür Evi, Yeni Bosna Cem ve Kültür Evi (Cem Vakfı), Şah Kulu Sultan Dergâhı Vakfı, Gülsuyu Cem ve Kültür Evi, Kartal Cem Vakfı, Haydar Eren Cem ve Kültür Vakfı)

"yönetici anketi" bilgileri her sivil toplum kuruluşu için nitel olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca, 8 sivil toplum kuruluşu yöneticileri ile yapılan görüşmeler ile yöneticilerin "yönetici anketi " deki sorulara verdikleri cevaplar tablolar halinde gösterilmiştir.

İstanbul'da tarihi açıdan en eski Cem Evlerinden biri olan Karaca Ahmet Sultan Cem ve Kültür Evi ile ilgili bilgiler Tablo-2'de sunulmuştur.

Tablo.2-Karaca Ahmet Sultan Cem ve Kültür Evi

STK ADI	Karaca Ahmet Sultan Cem ve Kültür Evi Bilgileri
I. BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	50 ve üzeri
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Başkan
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	3-5yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Ortaokul
Mesleğiniz/İşiniz?	Emekli (Esnaf)
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Dernek
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1996
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi inancını yaymak. Geliştirmek,kültürel değerlerini korumak,gelecek kuşaklara aktarmak.
Üye Sayısı Ne Kadardır?	
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	
Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	5 ücretli çalışan var
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Güvenlik,, aşçı, sekreter
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Yemek yapımı, dağıtımı, organizasyonlara destek, eğitimciler ücret almazlar.
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Var
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış, aidat, organizasyonlar, etkinlikler.
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret almıyor. Başkan 3 yılda bir seçiliyor.
Bina Cem Evine mi Ait?	Cem Evine ait
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Evet
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Denetim kurulu, Dernekler Masası
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	Aylık dergi, kitaplar
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	İlan, afiş, internet, radyo, T.V.
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, okuma-yazma, el sanatları, bilgisayar, Alevilik Temel Öğretimi kursu. İngilizce
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı	1-Cem ibadetinin kurumlaşması için

Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	2-Üyeleri ve gelen canların ihtiyaç ve taleplerine göre açarız.
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekliyor?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Kurslardan sorumlu öğretmenler tarafından
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Veriliyor. HEM onaylı
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	HEM'den gelen eğitimciler ve gönüllü eğitimciler veriyor.
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	Yönetim belirliyor.
Kurslar Tamamlandığında Kursa Katılanların Kursa İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Değerlendirme toplantılarında.
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Kursların biçimine göre Halk Eğitimden eğitimci talep ediliyor
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, tahta, HEM'nin getirdiği araç-gereçler, müzik aletleri.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış ve satın alınarak.
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	Hayır yeterli olduğunu düşünmüyorum. Maddi imkânlarımız sınırlı.
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Araç- gereç, içerik
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli (Görüşlerinizi Yazınız)	Cem Evi içerisinde bir kurs merkezi olması gerekiyor ve akademisyenler tarafından yönetilmesi gerekiyor.
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek İstersiniz?	Daha çok okumak, daha çok araştırmak, daha çok üretmektir.

Alevi-Bektaşılık açısından en önemli dergâhlardan biri olarak kabul edilen Göz tepedeki Şah Kulu Sultan Dergâhı bilgileri Tablo-3'de sunulmuştur.

Tablo.3-Şah Kulu Sultan Dergâhı Bilgileri

STK ADI	Şah Kulu Sultan Dergâhı Bilgileri
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	50
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Müdür
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	2 yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Lise
Mesleğiniz/İşiniz?	Emekli Astsubay
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Vakıf

Kaç Yılında Kurulmuştur?	1996
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Şah kulu Sultan Dergâhını araştırmak, geliştirmek
Üye Sayısı Ne Kadardır?	34
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	34 Erkek
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	Her meslekten var
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	Genelde 35 yaş ve üzeri
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Yönetim kurulunun kararı ile üye olunuyor.
Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	20 ücretli çalışan var
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Güvenlik, kasap, aşçı, temizlik
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane, vakıf
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapılıyor. Ayrıca m yardım da yapılıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, .Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret almıyor
Bina Cem Evine mi Ait?	Vakıf binası
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Kısmen
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Vakıflar Genel Müdürlüğü
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	İlan, afiş yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, arıcılık, okuma-yazma, mefruşat, el sanatları, bilgisayar, tiyatro, Alevilik Temel Öğretimi kursu.
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Taleplere göre.
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekliyor?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Halk Eğitimi tarafından.
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Veriliyor. HEM onaylı
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	HEM'den gelen eğitimciler.
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	
Kurslar Tamamlandığında Kursu Katılanların Kursu İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Değerlendirme toplantılarında.
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Hayır.
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, tahta, HEM'nin getirdiği araç-gereçler.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış ve satın alınarak.
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor

Neler?	
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	İmkânlarımız ölçüsünde yeterli.
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli (Görüşlerinizi Yazınız)	
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek İstersiniz?	Daha çok okumak, daha çok araştırmak, daha çok üretmektir.

İstanbul'da en büyük Cem Evlerinden birisi olarak kabul edilen Kartal Cem ve Kültür Vakfı bilgileri Tablo -4'de sunulmuştur.

Tablo.4-Kartal Cem ve Kültür Vakfı

STK ADI	Kartal cem ve kültür evi Bilgileri
LBÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	41
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Dede
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	5 yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Lise
Mesleğiniz/İşiniz?	
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Vakıf
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1993
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi-Bektaşî öğretisini yaymak
Üye Sayısı Ne Kadardır?	
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	Her meslekten var
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Yönetim kurulunun kararı ile üye olunuyor.
Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Güvenlik, kasap, aşçı, temizlik,sekreter
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane, vakıf
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, .Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret

	almıyor
Bina Cem Evine mi Ait?	Vakıf binası
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Vakıflar Genel Müdürlüğü
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	İlan, afiş, radyo yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetiştikine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, okuma-yazma, bilgisayar, tiyatro, Alevilik Temel Öğretimi kursu. El sanatları
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Taleplere göre.
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekli?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Eğitimciler
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Veriliyor,
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	HEM'den gelen eğitimciler.
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	
Kurslar Tamamlandığında Kursa Katılanların Kurs İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Yönetici ve eğitimcilerin ortak toplantılarında değerlendirmeler yapılıyor
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Evet
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, tahta, HEM'nin getirdiği araç-gereçler.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış ve satın alınarak.
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	Şartlar ihtiyaçlar sürekli değişiyor. Yeterli diyemem
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Araç-gereç, eğitimci.
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli (Görüşlerinizi Yazınız)	
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek istersiniz?	Maddi imkanlarımız sınırlı ,kendi olanaklarımızla faaliyetler yapıyoruz İran,Suriye gibi ülkelere gidip kaynak incelemesi yapıyoruz.

İstanbul Tuzla'da bulunan ve Cem Evi binasının kendisine ait olan Haydar Eren Eğitim ve Kültür Vakfı bilgileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo.5- Haydar Eren Eğitim ve Kültür Vakfı

STK ADI	Haydar Eren Eğitim ve Kültür Vakfı Bilgileri
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	40-49
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Müdür
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	11 ve üzeri
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Lise
Mesleğiniz/İşiniz?	Teknik Resim
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Vakıf
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1994
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi İslam inancını, din, dil,ırk,mezhep ayrımı yapmadan,tüm insanlarla paylaşmak.
Üye Sayısı Ne Kadardır?	
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Yönetim kurulunun kararı ile üye olunuyor.
Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	3 ücretli çalışan var
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Genel Müdür, Hoca, Güvenlik
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Yemek yapımı ve dağıtımı, etkinliklere katılım
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane.
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, Kurultay, panel
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, .Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret almıyor. Seçimler 3 yıl da bir oluyor.
Bina Cem Evine mi Ait?	Cem Evine ait.
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Çevre düzenlemesi
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Vakıflar Genel Müdürlüğü
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	İnternet sitesi
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	İlan, afiş, internet yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, bilgisayar, matematik ve İngilizce kursu.
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Çağın gerektirdiği şartlara göre
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekli?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Hocalar, genel müdür.
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınava Yapılıyor mu?	Evet

Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Veriliyor. Cem Evi onaylı.
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	Taleplere göre.
Kurslar Tamamlandığında Kursa Katılanların Kursla İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Yüz yüze görüşerek.
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Hayır.
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, tahta,V.C.D.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	Yeterli değil.
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Araç –gereç eksikliği, öğretmen yetersizliği.
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli (Görüşlerinizi Yazınız)	Halk Eğitim Merkezinin destek vermesi.
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek İstersiniz?	Devletten destek istiyoruz.

Cem Vakfı bünyesinde bulunan ve en örgütlü Cem Evlerinden biri olan Yeni Bosna Cem ve Kültür Evi bilgileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo.6- Yeni Bosna Cem ve Kültür Evi Bilgileri

STK ADI	Yeni Bosna Cem ve Kültür Evi
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	44
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Dede- Zakir
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	3-5 Yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Lise
Mesleğiniz/İşiniz?	Montaj
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Vakıf
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1995
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi-Bektaşî, Mevlevî, Musa irî'liğı toplumsal bir çatı altında toplamak, Eğitim, sosyal ve hukuki hizmet vermek.
Üye Sayısı Ne Kadardır?	
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	

Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	11 ücretli çalışanı var
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Avukat, sekreter, mali işler, halkla ilişkiler, muhasebe, çay ocağı, aşçı, güvenlik görevlisi
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Cenaze hocası, kitap satışı
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış, yerel yönetim desteği, yuta dışı federasyon desteği
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, Denetim Kurulu, basın yayın. Yönetimi kurul seçiyor.
Bina Cem Evine mi Ait?	Cem Evine ait
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Evet
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından teftiş ediliyor.
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	Cem Dergisi, Alevi-Bektaşî yayınlar, Cem T.V, radyo
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	Yayın organı ile(T.V,radyo), İlan, afiş, İnternet yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Zakirlik, dedelik, 12 hizmet, cenaze işleri, semah, Arapça, İngilizce, saz kursu
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Alevi-Bektaşî kültür ve inancını yaymak, felsefesini öğretmek
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	Yayın organı ile(T.V,radyo), İlan, afiş, İnternet yoluyla
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekliyor?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf.
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Yönetim kurulu tarafından
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Halk Eğitim Merkezi onaylı, Cem Evi onaylı
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	Halk Eğitim Merkezi öğretmenleri ve gönüllü üyeler
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurul ara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	Üyelerin talepleri doğrultusunda
Kurslar Tamamlandığında Kursu Katılanların Kursu İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Birebir görüşülerek
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Evet
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, kitap, saz, tahta, sıra gibi
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Hibe, bağış yoluyla
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	Yeterli değil
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Materyal eksik,
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli(Görüşlerinizi)	Daha sistemli yapılabilir

Yazınız?)	
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek İstersiniz?	

İstanbul'un eski Cem Evlerinden biri olan Erikli Baba Cem Evi bilgileri Tablo.7'de sunulmuştur.

Tablo.7-Erikli Baba Cem ve Kültür Evi Bilgileri

STK ADI	Erikli Baba Cem ve Kültür Evi
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	30-39
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Yönetim Kurulu Üyesi
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	1-2 Yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Üniversite
Mesleğiniz/İşiniz?	Finans
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Kültür Evi
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1993
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi-Bektaşî kültürünü, inancını üyelerine öğretmek
Üye Sayısı Ne Kadardır?	400
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	250 Erkek, 150 Bayan
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	90 öğrenci, 75 işçi, 15 memur, 100 ev hanımı,50 Emekli, 70 diğer
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	%40 45-65 yaş arası %60 20-44 yaş arası
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Koşulları yok
Üyelerden Neler Bekleniyor?	Dini ve Kültürel Katılım
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	Üyelerin hepsi gönüllü çalışıyor
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Ücretli çalışan yok
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Başkan, Sekreter, Eğitimciler, Ahçı, Bekçi, Temizlik gibi
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, Denetim Kurulu. Yönetimi üyeler Blok liste seçiyor, seçimler 2 yılda oluyor, Yönetimi genel kurul seçiyor.
Bina Cem Evine mi Ait?	Kira
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Denetim kurulu hesapları inceleyerek rapor hazırlıyor. Yönetim kurulu ibra ediyor.
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	Yok
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	Yayın organı ile(radyo), İlan, afiş yoluyla

III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkinlere Yönelik Kurslar Nelerdir?	Tiyatro, Folklor, Saz, Biçki Dikiş, dinsel, semah kursu gibi
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Talepler doğrultusunda
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekliyor?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Bölümle ilgili eğitimciler tarafından
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Hayır
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Halk Eğitim Merkezi onaylı, Cem Evi onaylı
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	Halk Eğitim Merkezi öğretmenleri ve gönüllü üyeler
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurul ara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	Üyelerin talepleri doğrultusunda
Kurslar Tamamlandığında Kursa Katılanların Kursla İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Anketlerle, Yüz yüze görüşülerek
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Evet
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, kitap, saz, gibi
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Derneğe ait olanlar ve üyeler tarafından
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	İmkânlarımız ölçüsünde evet
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Donanım ve Materyal eksik
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli(Görüşlerinizi Yazınız)?	Gerekli yerlerden yardım alınarak.
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek İstersiniz?	Gönüllü eğitimcilerin yardımıyla eksikliklerin giderileceğini düşünüyorum

Küçük Çekmecede faaliyetlerini sürdüren Garip Dede Derneği hakkındaki bilgiler Tablo.8'de sunulmuştur

Tablo8-Garip Dede Cem ve Kültür Derneği Bilgileri

STK ADI	Garip Dede Cem ve Kültür Derneği
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	50
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Başkan
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	14 yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	İlkokul
Mesleğiniz/İşiniz?	Ayakkabı toptancısı
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Dernek
Kaç Yılında Kurulmuştur?	1994
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi-Bektaşî kültürünü, inancını üyelerine öğretmek, Genç kuşaklara bilgi aktarmak

Üye Sayısı Ne Kadardır?	910
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	514 Erkek, 396 Bayan
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	İşçi, memur, emekli, ev hanımı
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Üye kayıt formu doldurup, tüzük kurallarını yerine getirenler, yönetim kurulundan iki üyenin onayı ve yönetim kurulunun kararı ile alınır.
Üyelerden Neler Bekleniyor?	Mevcut yasalara bağlı olmaları, inanç konusunda verimli olmaları istenir.
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	3 ücretli çalışan var
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Güvenlik, kasap
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Verilen her türlü görevi yaparlar.
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorsunuz?	İbadethane
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış, aidat, iktisadi işletme
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, .Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Seçimler 3 yılda oluyor, Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret almıyor
Bina Cem Evine mi Ait?	Cem evine ait
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	Denetim kurulu, il dernek kurulu
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	Çeşitli kitaplar
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	Yayın organı ile(radyo), İlan, afiş yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetişkine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, İngilizce, bilgisayar, el sanatları, Alevilik Temel Öğretisi
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Cem, görgü hizmetlerinde hizmet alt yapısını oluşturmak amacıyla
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekliyor?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Bölümle ilgili eğitimciler tarafından
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	Verilmiyor.
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	Verilmiyor.
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	Yönetim.
Kurslar Tamamlandığında Kursu Katılanların Kursu İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Değerlendirme toplantılarında.
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Hayır.
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Müzik aletleri.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış ve satın alınarak.
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'ı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum,	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapıyor

toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	İmkânlarımız ölçüsünde yeterli. Süreç içerisinde daha geniş çalışmalar yapılabilir.
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Eğitimci ve Materyal eksik
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli(Görüşlerinizi Yazınız)?	Sağlıklı kaynakların ortaya çıkarılması
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek istersiniz?	Daha çok okumak, daha çok araştırmak, daha çok üretmektir.

Anadolu yakasında bulunan yeni Cem Evlerinden biri olan Gülsuyu Cem Evi ile ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Tablo.9-Gülsuyu Cem ve Kültür Evi

STK ADI	Gülsuyu Cem ve Kültür Evi Bilgileri
I.BÖLÜM	
Cinsiyetiniz?	Bay
Yaşınız?	55
Medeni Durumunuz?	Evli
Cem Evindeki Göreviniz?	Yönetici
Kaç Yıldır Bu Görevdesiniz?	2 yıl
Eğitim Durumunuz?(En Son mezun Olduğunuz Okul)	Lise
Mesleğiniz/İşiniz?	Emekli
II. BÖLÜM	
Cem Evinin Statüsü Nedir?	Dernek
Kaç Yılında Kurulmuştur?	2002
Cem Evinin Kuruluş Amacı Nedir?	Alevi-Bektaşî inanç, gelenek ve adetlerini yaymak
Üye Sayısı Ne Kadardır?	
Üyelerin Cinsiyete Göre Dağılımı Nedir?	
Üyelerin Mesleklerine Göre Dağılımı Nedir?	Her meslekten var
Üyelerin Yaşlarına Göre Dağılımı Nedir?	Genelde 35 yaş ve üzeri
Üyelik Koşulları Neler? Nasıl Üye Olunuyor?	Yönetim kurulunun kararı ile üye olunuyor.
Üyelerden Neler Bekleniyor?	
Cem Evinde Çalışan Personel Hakkında Bilgiler	Güvenlik, aşçı, temizlik
Cem Evinde Ücretli Çalışan Personelin İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Güvenlik, aşçı,
Cem Evinde Gönüllü Çalışanların İş Dağılımı(Yaptıkları İşler) Nedir?	Temizlik, yemek dağıtımı
Cem Evlerini Nasıl Sınıflandırıyorunuz?	İbadethane.
Diğer Cem Evleri İle İlişkiniz(Ortak Kurultay, Festival, Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi) Var mı?	Şenlik, festival ve eğitim programları yapılıyor.
Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilişkiniz var mı?	Yok
Gelir Kaynaklarınız(Bağış, Kira, Yerel yönetim Desteği, Devlet Desteği, Yurt dışı Federasyon Desteği)Neler?	Bağış
Cem Evinin Yönetimi Nasıl Oluşuyor?	Yönetim başkan, Başkan yardımcısı, Genel sekreter, Sayman, Üyeler, .Yönetimi seçim yöntemini genel kurul belirliyor. Yönetimi genel kurul seçiyor. Yönetim ücret almıyor
Bina Cem Evine mi Ait?	Evet
Belediyeden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır

Devletinden Yardım Alabiliyor musunuz?	Hayır
Kontrol ve Teftiş Nasıl Oluyor? (Kimler tarafından teftiş ediliyor, rapor hazırlanıyor mu?)	İl Dernekler Müdürlüğü
Cem Evinin Yayını/yayınları Var mı?(Varsa adını yazınız)	
Cem Evin'deki Faaliyetleri Üyelerinize Veya Gerekli Gördüğünüz Yerlere Nasıl Duyuruyorsunuz?	İlan, afiş yoluyla
III. BÖLÜM	
Cem Evindeki Yetiştikine Yönelik Kurslar Nelerdir?	Bağlama, semah, Alevilik Temel Öğretimi, El sanatları, bilgisayar, İngilizce kursları
Yetişkinlere Yönelik Eğitim Kurslarını Açma İhtiyacı Hangi Sebeplerden Ortaya Çıktı?	Taleplere göre.
Kurs Duyuruları Nasıl Yapılıyor?	İlan, Afiş, radyo, internet
Kayıt Sırasında Hangi Belgeler Gerekli?	Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğraf
Kurs Programlarını Kimler Hazırlıyor?	Eğitimcilerimiz tarafından.
Kursun Başında ve Sonunda Değerlendirme Sınavı Yapılıyor mu?	Evet
Kurslara Katılanlara Bir belge veriliyor mu?(Veriliyorsa Ne Tür Belge)	
Kursları Veren Eğitimcilerin Özellikleri(Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor)nelerdir?	
Açılacak Olan Kursların Neler Olacağı Ve Hangi Kurslara İhtiyaç Duyulduğu Nasıl Belirleniyor?	
Kurslar Tamamlandığında Kursa Katılanların Kurs İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor?	Değerlendirme toplantılarında.
Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu?	Hayır.
Kurslarda Ne Tür Araç-Gereçler Kullanıyorsunuz?	Bilgisayar, tahta.
Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor?	Bağış ve satın alınarak.
Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili(STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar Neler?	Sempozyum, toplantı, konuk konuşmacı daveti yapılıyor
Siz Cem Evinde Açılan Kursların Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?(Görüşlerinizi Yazınız)	Yeni kurulan bir cem evi zamanla ihtiyaçlara cevap vererek duruma geleceğimize inanıyoruz.
Cem Evinde Açılan Kursların Sizce Yetersiz Yönleri Neler?(Görüşlerinizi Yazınız)	Ders araç- gereçleri, eğitmeni.
Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli (Görüşlerinizi Yazınız)	
Cem Evinde Düzenlenen Eğitime Yönelik Faaliyetler İçin Başka neler söylemek istersiniz?	

Tablo-2'den, Tablo-9'a kadar seçilen Cem Evleri ile ilgili nitel bilgiler sunulmuştur.

Yukarıda yer alan verilerden anlaşıldığı üzere, Cem Evi yöneticilerinin, yönetim kadrosunda görevli ve ankete katılan yöneticilerin hepsi erkektir ve hepsi de orta yaş ve üstündedirler.

Medeni duruma bakıldığında, Karaca Ahmet, Şah Kulu, Kartal Cem Evi, Hak-Ev, Yeni Bosna Cem Evi, Erikli Baba, Garip Dede ve Gülsuyu Cem Evi yönetici ve başkanlarının evli olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin görev süreleri, Karaca Ahmet ve Yeni Bosna Cem Evi 3-5 yıl, Şah Kulu, Gülsuyu Cem Evi, Hak-Ev ve Erikli Baba yöneticilerinin 1-2 yıl, Kartal Cem evi 5 yıl, Garip Dede başkanında 14 yıldır bu görevde olduğu görülmektedir.

Öğrenim durumuna bakıldığında, Karaca Ahmet başkanı Ortaokul, Şah Kulu, Kartal Cem evi, Hak-Ev, Yeni Bosna Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi yöneticilerinin Lise, Garip Dede başkanının İlkokul, Erikli Baba başkanının da Üniversite mezunu olduğu görülmüştür.

Meslek dağılımına bakıldığında. Karaca Ahmet, Şah Kulu, Gülsuyu Cem Evi yöneticileri emekli. Hak-Ev Teknik Ressam, Yeni Bosna Cem Evi yöneticisi montaj, Erikli Baba yöneticisi Finans, Garip Dede başkanı ayakkabı toptancısı olduğunu söylemişlerdir. Kartal Cem Evi yöneticisi meslek seçeneğini boş bırakmıştır.

Cem Evlerinin statüsüne baktığımızda., Şah Kulu, Kartal Cem evi, Hak-Ev, Yeni Bosna Cem Evi'nin vakıf olduğu. Erikli Baba, Karaca Ahmet, Garip Dede ve Gülsuyu Cem Evi'nin de dernek statüsünde olduğu görülmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarının, Karaca Ahmet 1996, Şah Kulu 1996, Kartal Cem Evi 1993, Hak-Ev 1994, Yeni Bosna Cem Evi 1995, Erikli Baba 1993, Garip Dede 1994 ve Gülsuyu Cem Evi 2002 yılında kurulmuş oldukları görülmüştür.

Sivil toplum kuruluşlarına üyelik Vakıflarda ve derneklerde yönetim kurulu kararıyla olabileceği belirtilmiştir.

Sivil toplum kuruluşlarında çalışan personelin durumuna baktığımızda. Karaca Ahmet'te 3 ücretli çalışan, Şah Kulun'da 20 ücretli çalışan, Kartal Cem Evin de 5 ücretli çalışan, Hak-Ev'de 3 ücretli çalışan, Yeni Bosna Cem Evin de 11 ücretli çalışan, Garip Dede'de 3 ücretli çalışan ve Gülsuyu Cem Evinde de 3 ücretli çalışan olduğu görülmüştür. Erikli Baba'da ise ücretli çalışan yoktur. Tüm cem evlerinde gönüllü çalışanlar vardır.

Gelir kaynaklarına bakıldığında. Karaca Ahmet, Şah Kulu, Yeni Bosna Cem Evi, Kartal Cem evi, Hak-Ev, , Erikli Baba, Garip Dede ve Gülsuyu Cem Evi yöneticileri devletten hiçbir yardım almadığını ve sadece bağışların olduğunu belirtmişlerdir. Karaca Ahmet, Yeni Bosna Cem Evi belediyeden. Şah Kulu nadiren belediyeden. Hak-Ev belediyeden çevre düzenlemesi olarak yardım aldığını belirtmiştir.

Cem Evlerinin teftişleri Vakıf statüsünde olanları Vakıflar Genel Müdürlüğü, dernek statüsünde olanları İl Dernekler Müdürlüğü teftiş etmektedir.

Yayınlara bakıldığında, Karaca Ahmet aylık dergi ve kitapları olduğunu, Yeni Bosna Cem Evi, Cem Vakfı bünyesinde televizyon, radyo, aylık yayın organı, kitaplar ve internet sitesinin olduğunu belirtmiştir. Hak-Ev internet sitesinin olduğu belirtmiştir. Garip Dede çeşitli kitaplar olarak belirtmiştir. Erikli Baba yayın organı ve yayınlarının olmadığını belirtmiştir. Kartal Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi, Şah Kulu Dergâhı soruya cevap yazmamışlardır.

Sivil toplum kuruluşlarının yetişkin eğitimi faaliyetlerine bakıldığında tüm Cem Evlerinin yetişkin eğitim programı düzenledikleri görülmektedir.

Cem Evindeki Yetişkine yönelik düzenledikleri kurslar aşağıdaki tablo da gösterilmiştir.

Tablo:10 Cem Evlerinde Yetişkine Yönelik Düzenlenen Kurslarla İlgili Bilgiler

	Karaca Ahmet	Şah Kulu	Kartal Cem evi	Hak-Ev	Yenibosna Cem evi	Erikli Baba	Garip Dede	Gülsuyu Cem evi
Bilgisayar	X	X	X	X			X	X
El sant.	X	X	X			X	X	X
Yabancıdil	X	X	X	X	X		X	X
Dinsel	X	X	X	X	X	X	X	X
Saz	X	X	X	X	X	X	X	X
Tiyatro		X	X			X		
Semah	X	X	X	x	X	X	X	X
Dedelik					X			
Zakirlik					X			
Cenaze işleri					X			
Arcılık		X						
Okuma-yazma		X	X					

Yetiškine yönelik eğitim kursların açma ihtiyaçlarına baktığımızda Karaca Ahmet, Cem ibadetinin kurusallaşması için ve gelen taleplere göre, Şah Kulu, , Kartal Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi, Erikli Baba yöneticileri taleplere göre açıldığını bildirmişlerdir. Yeni Bosna Cem Evi, Alevi-Bektaşî kültür ve inancını yaymak, felsefesini öğretmek amacıyla açıldığını söylemiştir. Hak-Ev, çağın gereklerine göre cevabını vermiştir. Garip Dede, Cem görgü hizmetlerinde hizmet alt yapısını oluşturmak amacıyla kurslar düzenlediklerini belirtmiştir.

8 Cem Evi Yöneticisi de kurs duyurularını İlan, afiş, radyo, internet gibi araçları kullandıklarını belirtmiştir. Ayrıca yöneticiler kayıt için Nüfus cüzdanı, İkametgâh, fotoğrafın yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Kurs programını kimler hazırlıyor sorusuna sadece Şah Kulu Dergahı yöneticisi Halk Eğitimi hazırlıyor cevabını vermiştir. Hak-Ev genel müdür, Eğitimci, Yeni Bosna Cem Evi yönetim kurulunun hazırladığını söylemiştir. , Kartal Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi, Erikli Baba, Karaca Ahmet, Garip Dede Cem Evi yöneticileri ise eğitimci tarafından hazırlandığını belirtmişlerdir.

Erikli Baba Cem Evi yöneticisi Cem Evinde düzenlenen kurslarla ilgili herhangi bir değerlendirme yapmadıklarını belirtmişti. Diğer Cem Evi yöneticileri ise değerlendirme yaptıklarını söylemişlerdir.

Karaca Ahmet, Şah Kulu, Kartal Cem Evi, Yeni Bosna Cem Evi, Erikli Baba Yöneticileri Cem Evindeki yetişkin eğitim kursuna katılanlara kurs sonunda belge verildiğini bu belgelerin Halk Eğitim ve Cem Evi onaylı olduklarını belirtmişlerdir. Hak-Ev Cem Evi onaylı belge verildiğini belirtmiştir. Garip Dede ise herhangi bir belge verilmediğini belirtmiştir. Gülsuyu Cem Evi yöneticisi soruyu cevaplamamıştır.

Kursu veren eğitimcilerin özellikleri sorusuna; Karaca Ahmet, Şah Kulu, Kartal Cem Evi, Yeni Bosna Cem Evi, Erikli Baba yöneticileri, Halk Eğitimden gelen eğitimciler ve gönüllü eğitimciler tarafından eğitimin verildiği belirtilmiştir. Hak- Ev ve Garip Dede yöneticileri, gönüllü eğitimciler tarafından eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğünü belirtmiştir. Gülsuyu Cem Evi yöneticisi soruyu cevaplamamıştır.

Açılacak olan kursların neler olacağı ve hangi kurslara ihtiyaç duyulduğunu kimler belirliyor sorusuna; Karaca Ahmet ve Garip Dede yönetim belirliyor, , Erikli Baba, Yeni Bosna Cem

Evi ve Hak-Ev, taleplere göre belirleniyor. Şah Kulu, Kartal Cem Evi ve Gülsuyu Cem Evi yöneticileri bu soruya cevap vermemişlerdir.

Kurslar Tamamlandığında Kursu Katılanların Kursu İlişkin Görüşleri Nasıl Belirleniyor sorusuna; Karaca Ahmet, Şah Kulu, Kartal Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi, Garip Dede ve Erikli Baba yöneticileri değerlendirme toplantılarında. Yeni Bosna Cem Evi, Hak- Ev yöneticileri ise yüz yüze görüşerek kursa ilişkin görüşlerin alındığı belirtilmiştir.

Halk Eğitim Merkezi ile Kurslarla İlgili Bir İlişkiniz Oluyor mu sorusuna Cem Evi yöneticileri şu cevapları vermişlerdir. Hak- Ev, Gülsuyu Cem Evi ve Garip Dede ilişkilerinin olmadığını belirtmişlerdir. Karaca Ahmet, Şah Kulu, Kartal Cem Evi, Erikli Baba ve Yeni Bosna Cem Evi yöneticileri ise ilişkilerinin olduğunu belirtmişlerdir.

Kurslarda kullanılan araç-gereçler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo.11 Cem Evlerinde Yetişkin Eğitim Kurslarında Kullanılan Araç-Gereçlerle İlgili Bilgiler

	Karaca Ahmet	Şah Kulu	Kartal Cem evi	Hak-Ev	Yenibosna Cem evi	Erikli Baba	Garip Dede	Gülsuyu Cem evi
Bilgisayar	X	X	X	X	X	X		X
VCD				X				
Tahta	X	X	X	X	X	X		X
Saz	X				X		X	
Kitap					X	X		
Sıra					X			
HEM'in araçları	X	X	X					

Kurslarla İlgili Araç-Gereçler Nasıl Temin Ediliyor sorusuna tüm Cem Evi yöneticileri bağış ve satın alınarak cevabını vermişlerdir.

Cem Evinde Kurslar Dışında Eğitimle İlgili (STK'yı Tanıtıcı, Alevi, Kültürünü, tanıtıcı, Sempozyum, toplantı, Konuk Konuşmacı Daveti gibi) Çalışmalar sorulduğunda tüm yöneticiler: Sempozyum, toplantı ve konuk konuşmacı davetinin yapıldığını belirtmişlerdir.

Cem Evinde açılan kursların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz sorusuna: Şah Kulu, Erikli Baba, Garip Dede yöneticileri imkânlarımız ölçüsünde yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Karaca Ahmet, Kartal Cem Evi, Yeni Bosna Cem Evi, Hak-Ev, Gülsuyu Cem Evi yöneticileri ise yetersiz bulmuşlardır.

Cem Evinde açılan Yetişkinlere Yönelik kursların yetersiz gelen yönleri sorusuna Cem Evi yöneticileri şu cevabı vermişlerdir. Karaca Ahmet, Kartal Cem Evi, Gülsuyu Cem Evi, Araç-gereç, Eğitimci eksik demişlerdir. Garip Dede, Erikli Baba ve Yeni Bosna Cem Evi materyal ve donanım eksikliği, Şah Kulu yöneticisi soruyu cevaplamamıştır.

Cem Evinde Açılan Kursların Daha Yeterli Hale Gelmesi İçin Sizce Neler Gerekli sorusuna: Karaca Ahmet, Cem Evi içerisine bir kurs merkezi olması gerekiyor ve akademisyenler tarafından yönetilmesi gerekiyor. Şah Kulu, Kartal Cem Evi ve Gülsuyu Cem Evi yöneticileri soruya cevap vermemişlerdir. Yeni Bosna Cem Evi, daha sistemli yapılması gerekir. Hak-Ev, Halk Eğitim Merkezlerinin desteklemesi gerekir. Erikli Baba yöneticisi gerekli yerlerden yardım alarak. Garip Dede sağlıklı kaynakların ortaya çıkarılmasıyla kursların yeterli hale gelebileceğini belirtmişlerdir.

Cem Evinde düzenlenen eğitime yönelik faaliyetler hakkındaki düşünceleri sorulduğunda: Karaca Ahmet, Şah Kulu, Garip Dede yöneticileri daha çok okumak, daha çok araştırmak, daha çok üretmek cevabını vermiştir. Kartal Cem Evi yöneticisi maddi olanaklarımız sınırlı kendi imkânlarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz, İran, Suriye gibi ülkelere gidip kaynak araştırmaları yapıyoruz cevabını vermiştir. Hak-Ev yöneticisi devletten destek bekliyoruz demiştir. Erikli Baba yöneticisi, gönüllü eğitimcilerin yardımıyla eksikliklerin giderileceğini düşünüyorum cevabını vermiştir. Gülsuyu Cem Evi ve Yeni Bosna Cem Evi yöneticileri soruyu cevaplamamışlardır.

4.2.KURSIYERLERE/ II. ÖRNEKLEME AİT BULGULAR

4.2.1. Yetişkin Yönelik Eğitim Faaliyetleri Düzenleyen Cem Evlerindeki Kursiyerlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Sivil Toplum Kuruluşları üyelerinin demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, meslek) ilişkin bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Gurup.1Karaca Ahmet Cem ve Kültür Derneği, gurup.2. Şah Kulu, gurup.3.Kartal Cem evi, gurup4.Haydar Eren Cem Vakfı, Gurup5.Yenibosna Cem evi, Gurup.6. Erikli Baba Cem ve Kültür Evi, Gurup.7. Garip Baba Cem ve kültür evi, Gurup.8. Gülsuyu Cem evi. Demografik bilgilere ait bulgular için ayrı ayrı belirtilmiştir.

Tablo.12:

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
ERKEK	6	40	7	47	6	40	9	60	4	27	-		8	53	6	40	46	38
KADIN	9	60	8	53	9	60	6	40	11	73	15	100	7	47	9	60	74	62
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.1'e göre; Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin cinsiyete göre dağılımlarına baktığımızda. Kadınlar üyelerin sayısı (%62), erkek üyelerin sayısından(%38) fazla olduğu görülmektedir.

Kadın üyeleri 6 Cem Evindeki faaliyetlerine katılımı, erkeklere oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Hak- Ev ve Garip Dede'de erkek katılımcılar daha fazladır. Kadın katılımcılar Karaca Ahmet'te %60, Şah Kulunda %53, Kartal Cem Evinde %60, Hak- Evde %40, Yeni Bosna da%73, Erikli Baba'daki kadın katılımının %100 olmasının sebebi buradaki kursun biçki-nakış kursu olmasından dolayıdır. Garip Dede %47, Gülsuyu Cem Evinde %60 olduğu görülmektedir.

Tablo.13:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%
15-20 YAŞ	8	53.3	6	40	4	26.6	7	46.6	10	66.6	4	26.6	5	33.3	2	13.3	47	39.1
21-26 YAŞ	3	20	4	26.6	10	66.7	8	53.3	5	33.3	8	53.3	4	26.6	5	33.3	47	39.1
27-32 YAŞ	3	20	1	6.7	-	-	-	-	-	-	-	-	3	20	3	20	10	8.3
33-40 YAŞ	-	-	2	13.3	-	-	-	-	-	-	2	13.3	2	13.3	1	6.7	7	5.8
41VE ÜSTÜ	1	6.7	2	13.3	1	6.7	-	-	-	-	-	-	1	6.7	4	26.6	9	7.5
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.2'ye göre kursiyerlerin yaş değişkenlerine göre dağılımlarına baktığımızda; 15-20 yaş gurubu(%39.1) ile 21-26 yaş gurubu(%39.1) katılımcıların ağırlıklı olarak genç yetişkinler olduğunu göstermektedir. Karaca Ahmet'te %53.3, Şah Kulunda %40 , Kartal Cem Evinde %26.6, Hak-Ev de %46.6, Yeni Bosna Cem Evinde %66.6, Erikli Babada %26.6, Garip Dedede %33.3, Gülsuyu Cem Evinde %13.3 ve toplamda %39.1 ile

Yine 21-26 yaş, Karaca Ahmet'te %20, Şah Kulunda %26.6, Kartal Cem Evinde %66.7, Hak-Ev de %53.3, Yeni Bosna Cem Evinde %33.3, , Erikli Babada %53.3, Garip Dedede %26.6, Gülsuyu Cem Evinde %33.3 ve toplamda %39.1 ile,15-20 yaş gurubu ile ilk sırada görülmekte. 33-40 yaş gurubu ise %5.8 ile yaş gurupları içerisinde en az sayıda yer almaktadır.

Tablo.14:**Cem evinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Meslek Değişkenine Göre Dağılımı**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ÖĞRENCİ	1	6.6	3	20	2	13.3	1	6.6	2	13.3			1	6.6			10	8.3
İŞÇİ											1	6.6	1	6.6			2	1.6
MEMUR			1	6.6									1	6.6	1	6.6	3	2.6
EV HANIMI	3	20	2	13.3	1	6.6	2	13.3			2	13.3	2	13.3	3	20	15	12.5
SERBEST	4	26.6	2	13.3	3	20	2	13.3	5	33.3	1	6.6					17	14.2

KAPORTACI	1	6.6														1	0.8	
ELKT.TEK	1	6.6														1	0.8	
BANKACI	1	6.6														1	0.8	
MUHASEBE	1	6.6	2	13.3	2	13.3						1	6.6	1	6.6	7	5.8	
YÖNETİCİ					1	6.6					1	6.6				2	1.6	
DERİCİ			1	6.6	1	6.6						1	6.6	2	13.3	5	4.1	
ÖGR.ÜYESİ			2	13.3												2	1.6	
SİTİLİST			1	6.6												1	0.8	
MÜZİSYEN					1	6.6										1	0.8	
TEKSTİL					1	6.6	2	13.3			4	26.6	2	13.3	3	20	12	10
FIRINCI							1	6.6								1	0.8	
KASİYER							1	6.6					1	6.6		2	1.6	
MATBAĞA							1	6.6								1	0.8	
GAZETECİ							1	6.6								1	0.8	
KUAFÖR									1	6.6						1	0.8	
İŞSİZ									1	6.6					1	6.6	2	1.6
MÜHENDİS											2	13.3	1	6.6		3	2.5	
MODELİST											1	6.6				1	0.8	
TOR.TESFİYE											1	6.6			1	6.6	2	1.6
HEMŞİRE													1	6.6		1	0.8	
BİL.OPERAT													1	6.6		1	0.8	
TÜRİZİM															1	6.6	1	0.8
KUYUMCU															1	6.6	1	0.8
TERZİ															1	6.6	1	0.8
DİĞER	3	20	1	6.6	3	20	4	26.6	6	40	2	13.3	2	13.3			21	17.5
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.3'e baktığımızda: Kursiyerlerin meslek değişkenlerine göre dağılımında kendilerini serbest meslek olarak nitelendirenler Karaca Ahmet'te %26.6, Şah Kulunda %13.3, Kartal Cem Evinde %20, Hak –Ev de %13.3, Yeni Bosna Cem Evinde %33.3 ve Erikli Babada %6.6 ile ve genel toplamda %14.2 ile en çok sahip olunan meslek görünümündedir. Ev hanımları ise %15 ile ikinci gelmektedirler. Kaportacı, Elektrik Teknisyeni, Bankacı, Stilist, Fırıncı, Matbaacı, Gazeteci, Kuaför, Modelist, Hemşire, Bilgisayar Operatörü, Turizm, Kuyumcu, Terzi ise %0.8 ile kursiyerler arasında tek meslek olma özelliğindedir.

Tablo.15:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%
İLKOKUL	5	33.3	1	6.6	4	26.6	5	33.3	3	20	2	13.3	1	6.6	3	20	24	20
ORTAOKUL	3	20	2	13.3	1	6.6	3	20	6	40	2	13.3	2	13.3	5	33.3	24	20
LİSE	5	33.3	9	60	8	53.3	5	33.3	6	40	8	53.3	10	66.6	5	33.3	56	46.7
ÜNİVERSİTE	2	13.3	3	20	2	13.3	2	13.3			3	20	2	13.3	2	13.3	16	13.3
DİĞER																		
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.4'e göre; Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda; Lise mezunu olanlar Karaca Ahmet'te %33.3, Şah Kulunda %60, Kartal Cem Evinde %53.3, Hak –Ev de % 33.3, Yeni Bosna Cem Evinde %40, Erikli Babada %53.3, Garip Dedede %66.6, Gülsuyu Cem evi %33.3 ve genel toplamda %46.7 ile en fazla öğrenim durumuna sahip olan grup konumundadır. Üniversite mezunları ise %13.3 ile en az öğrenim durumu olan grupturlar.

Tablo.16:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
EVLİ	4	26.6	4	26.6	1	6.7	1	6.7	1	6.7	4	26.6	3	20	7	46.7	25	20.8
BEKÂR	10	66.6	11	73.4	13	86.6	14	93.3	14	93.3	11	73.4	10	66.7	8	53.3	91	75.8
DİĞER	1	6.7			1	6.7							2	13.3			4	3.4
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.5'e göre; Yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin medeni durumlarına göre dağılımlarında:

Bekârlar; Karaca Ahmet %66.6, Şah Kulu %73.4, Kartal Cem evi %86.6, Hak-Ev %93.3, Yeni Bosna Cem evi %93.3, Erikli Baba %73.4, Garip Dede %66.7, Gülsuyu Cem evi %53.3 ve genel toplamda %75.8 ile tüm guruplarda Evlilerden fazladır. %3.4 ile diğerler enaz oranı teşkil etmektedir.

Tablo.17:

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Herhangi Bir İşte Çalışıp –Çalışmadıklarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
HAYIR	10	66.7	8	53.3	8	53.3	7	46.7	11	73.3	5	33.3	5	33.3	7	46.7	61	50.8
DEVLET SEK.			2	13.3			1	6.7	3	20	10	66.7	3	20	1	6.7	20	16.6
ÖZEL SEK.	5	33.3	4	26.7	5	33.3	7	46.7	1	6.7			7	46.7	6		35	29.2
KENDİ İŞİM					1	6.7									1	6.7	2	1.7
DİĞER			1	6.7	1	6.7											2	1.7
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.6'ya göre; Kursiyerlerin herhangi bir işte çalışıp- çalışmadıklarına göre dağılımlarına baktığımızda:

Hayır diyenler Karaca Ahmet %66.7, Şah Kulu %53.3, Kartal Cem evi %53.3, Hak-Ev %46.7, Yeni Bosna Cem evi %73.3, Erikli Baba %33.3, Garip Dede %20, Gülsuyu Cem evi %6.7 ve genel toplamda %50.8 ile en fazla olan guruptur.

Kendi işim ve diğer seçeneğinde %1.7 ile enaz olan gurup özelliği göstermektedirler. Özel sektörde çalışanlar %29.2 ile Devlet sektöründe çalışanlardan (%16.6)fazladır.

Tablo.18:

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Gelir Durumlarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%
DÜŞÜK	4	26.6	4	26.6	2	13.3	5	33.3	7	46.7	6	40	1	6.7	4	26.6	33	27.5
ORTA	9	60	10	66.7	10	66.7	10	66.7	8	53.3	9	60	14	93.3	11	73.4	81	67.5
YÜKSEK	1	6.7	1	6.7													2	1.6
DİĞER	1	6.7			3	20											4	3.4
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.7'ye göre; Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin gelir durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda: Orta seviyeli gelir durumu. Karaca Ahmet %60, Şah Kulu %66.7, Kartal Cem evi %66.7, Hak-Ev %66.7, Yeni Bosna Cem evi %53.3, Erikli Baba %60, Garip Dede %93.3, Gülsuyu Cem evi %73.4 ve genel toplamda %67.5 ile en fazla olan guruptur. %1.6 ile Yüksek gelir seviyeli gurup en az olan guruptur.

4.2.2.Cem Evlerinde düzenlenen Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin düzenlenen kurslarla ilgili görüşlerine(Haberdar olma durumu, başka kurslara katılma durumları, Cem Evini tercih etme nedenleri, yeterlilik) İlişkin Bulgular

Tablo.19:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kurstan Nasıl Haberdar Olduklarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%
Arkadaş	6	40	4	26.7	6	40	7	46.6	6	40	9	60	6	40	9	60	53	44.2
Ailem	6	40	6	40	5	33.3	5	33.3	8	53.3	4	26.7	4	26.7	2	13.3	40	33.4
İnternette							1	6.7			1	6.7					2	1.6
Diğer	3	20	5	33.3	4	26.7	2	23.3	1	6.7	1	6.7	5	33.3	4	26.7	25	20.8
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo8'e göre; Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kurstan Nasıl Haberdar Olduklarına göre dağılımlarına baktığımızda. Arkadaşlarımdan öğrendim seçeneğine verilen cevap : Karaca Ahmet %40, Şah Kulu %26.7, Kartal Cem evi %40, Hak-Ev %46.6, Yeni Bosna Cem evi %40, Erikli Baba %60, Garip Dede %40, Gülsuyu Cem evi %60 ve genel toplam da %44.2 ile en fazladır.

Günümüz teknoloji ve bilişim çağında kursiyerlerin, İnternette öğrendim seçeneğine verdiği %1.6 ile en az cevap alan seçenek olması ilginçtir.

Tablo.20:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Başka Kurslara Katılıp Katılmadıkları Durumlarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%
EVET	6	40	7	46.7	7	46.7	5	33.4	5	33.4	4	26.7	4	26.7	10	66.6	48	40
HAYIR	9	60	8	53.3	8	53.3	10	66.6	10	66.6	11	73.3	11	73.3	5	33.4	72	60
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.9'a göre; Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Başka Kurslara Katılıp Katılmadıkları Durumlarına Göre Dağılımlarına baktığımızda: Hayır seçeneği Karaca Ahmet %60, Şah Kulu %53.3 Kartal Cem evi %53.3, Hak-Ev %66.6, Yeni Bosna Cem evi %66.6, Erikli Baba %73.3, Garip Dede %73.3, Gülsuyu Cem Evi %33.4 ve genel toplam da %60 ile Evet seçeneğinden(%40) daha fazladır.

Tablo.21:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kurstan Önce Hangi Kurslara Katıldıklarına Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%
MESLEK	1	16.6	2	28.6	1	14.3	1	20			2	50	2	50	2	20	11	22.9
HOBİ	1	16.6	1	14.3	1	14.3	1	20	1	20					1	10	6	12.5
EL SANATLARI	2	33.4	1	14.3											2	20	5	10.5
KÜLTÜREL	2	33.4	3	42.8	5	71.4	2	40	3	60	2	50	2	50	5	50	24	50
DİĞER							1	20	1	20							2	4.1
TOPLAM	6	100	7	100	7	100	5	100	5	100	4	100	4	100	10	100	48	100

Tablo.10'a göre; Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kurstan Önce Hangi Kurslara Katıldıklarına Göre Dağılımlarına baktığımızda: Kültürel kursların Karaca Ahmet %33.4, Şah Kulu %42.8, Kartal Cem evi %71.4, Hak-Ev %40, Yeni Bosna Cem evi %60, Erikli Baba %50, Garip Dede %50, Gülsuyu Cem evi %50 ve genel toplam da %50 ile en fazla olduğunu görmekteyiz. Meslek edinme kursları %22.9 ile ikinci en fazla tercih edilen kurslardan olduğu görülmektedir. El sanatları kursları ise bu kursiyerler arasında en az tercih edilen kurstur.

Tablo.22:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Niçin Cem evindeki Kursuları Tercih Ettiklerine Göre Dağılımları**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	F	%
Kültürüm (Alevi-Bektaşî)	7	46.6	4	26.7	10	66.7	9	60	4	26.7	7	46.7	7	46.7	6	40	54	45
Ücretsiz	1	6.7	1	6.7	1	6.7	1	6.7	1	6.7	5	33.3	2	13.3	2	13.3	14	11.7
Evime Yakın	1	6.7					2	13.3	2	13.3					2	13.3	7	5.8
Eğt. Kaliteli	3	20	8	53.3	2	13.3	2	13.3	5	33.3	3	20	5	33.3	5	33.4	33	27.5
Diğer	3	20	2	13.3	2	13.3	1	6.7	3	20			1	6.7			12	10
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	5	100	15	100	15	100	10	100	120	100

Tablo.11'e göre; Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Niçin Cem evindeki Kursuları Tercih Ettiklerine Göre Dağılımlarına baktığımızda: Karaca Ahmet %46.6, Şah Kulu %26.7, Kartal Cem evi %66.7, Hak-Ev %60, Yeni Bosna Cem evi %26.7, Erikli Baba %46.7, Garip Dede %46.7, Gülsuyu Cem Evi %40 ve genel toplam da %45 Kursiyerlerin en fazla Kültürüm (Alevi- Bektaşî) olduğu için tercih ettikleri görülmektedir. Evime yakın olduğu için ise %5.8 ile en az tercih sebebidir.

Tablo.23:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelen Yönlerine Göre Dağılımları**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%	f	%	F	%
Bilgi –Beceri	2	13.3	2	13.3	4	26.7	4	26.7	3	20	7	46.6	7	46.7	7	46.7	36	30
İbadetimi ögr.	4	26.7	4	26.7	2	13.3	4	26.7	4	26.7			1	6.7	3	20	22	18.4
Pratiği İyi	2	13.3			3	20	2	13.3	1	6.7	1	6.7	3	20	1	6.7	13	10.8
Sistemli Öğr.	2	13.3	3	20	2	13.3	2	13.3	3	20	3	20	2	13.3	2	13.3	19	15.8
Yeterli	3	20	5	33.3	2	13.3	2	13.3	2	13.3	3	20	2	13.3	2	13.3	21	17.5
Diğer	2	13.3	1	6.7	2	13.3	1	6.7	2	13.3	1	6.7					9	7.5
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	5	100	15	100	15	100	10	100	120	100

Tablo.12; Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda: Karaca Ahmet %13.3, Şah Kulu %13.3, Kartal Cem evi %26.7, Hak-Ev %26.7, Yeni Bosna Cem evi %20, Erikli Baba %46.6, Garip Dede %46.7, Gülsuyu Cem Evi %46.7 ile Bilgi ve

Beceri seçeneği genel toplamda %30 ile en fazla işaretlenen seçenektir. Verilen eğitimde pratik konusu ise %10.8 ile en az işaretlenen seçenektir.

Tablo.24:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%
Eğt.Süresi Kısa	2	13.3	1	6.7	3	20	1	6.7			2	13.3	3	20	3	20	15	12.5
Dersler Az	1	6.7	1	6.7			2	13.3	1	6.7					2	13.3	7	5.8
Pratik Eksik	1	6.7			1	6.7	1	6.7							1	6.7	4	3.3
Alan Bil. Eksik					1	6.7	1	6.7	1	6.7	1	6.7			1	6.7	5	4.3
Yeterli	9	60	11	73.3	7	46.7	7	46.7	10	66.6	10	66.6	9	60	6	40	69	57.5
Diğer	2	13.3	2	13.3	3	20	3	20	3	20	2	13.3	3	20	2	13.3	20	16.6
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	5	100	15	100	15	100	10	100	120	100

Tablo.13: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda; Kursiyerler bu soruya %57.5 ile yeterli cevabı vermişlerdir. Yine kursiyerlerin %16.6 sı diğer seçeneğinde görülmektedir. Eğitim açısından yeterli gelmeyen yönlerine baktığımızda en fazla %12.5 ile Eğitimin süresinin kısalığı gelmektedir. %3.3 ile pratik eksik seçeneği en az yetersiz görülen seçenektir.

Tablo.25:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Yeterli Gelen ve Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%
YETERLİ	8	53.3	7	46.7	11	73.4	7	46.7	9	60	5	33.3	8	53.4	8	53.4	63	52.5
KISMEN YET.	2	13.3	1	6.7			1	6.7	1	6.7	3	20	4	26.6	5	33.3	17	14.1
YETERSİZ	3	20	3	20	2	13.3	4	26.6	3	20	4	26.7	1	6.7			20	16.7
DiĞER	2	13.3	4	26.6	2	13.3	3	20	2	13.3	3	20	2	13.3	2	13.3	20	16.7
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.14: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Yeterli Gelen ve Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda: Yeterlidir seçeneği Karaca Ahmet %53.3, Şah Kulu %46.7, Kartal Cem Evi %73.4, Hak-Ev %46.7, Yeni Bosna Cem Evi %60, Erikli Baba %33.3, Garip Dede %53.4, Gülsuyu Cem Evi %53.4 ve genel toplamda %52.5 ile Kısmen yeterli ve Yetersiz seçeneklerinden daha fazla olduğu görülmektedir. %14.1 ile Kısmen yeterli seçeneğinde en az işaretlenen seçenektir.

Tablo.26:
Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Eksik Yönlerine Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%
Materyal(Tepe göz, Bil. Kitap)	3	60	3	75	2	100	2	40			1	14.3	2	40	2	40	15	40.5
Eğitimci																		
Fiziksel Koşullar	2	40	1	25			1	20	4	100	2	28.6	2	40	3	60	15	40.5
DİĞER							2	40			4	57.1	1	20			7	18.9
TOPLAM	5	100	4	100	2	100	5	100	4	100	7	100	5	100	5	100	37	100

Tablo.15: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Eksik Yönlerine Göre Dağılımlarını incelediğimizde: Materyal(Tepegöz, Bilgisayar, Kitap, Projeksiyon v.s) eksikliği ile %40.5 ve Fiziksel Koşullar(Havalandırma, ısınma, sıra, oturak, yer) eksikliği %40.5 ile en fazla eksik olan materyallerdir. Eğitimci ile ilgili hiçbir olumsuz cevap alınmamıştır.

4.3.KURSIYER MEMNUNİYETİ/III. ÖRNEKLEME AİT BULGULAR

4.3.1.Cem Evlerinde düzenlenen Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin düzenlenen kurslardan memnun olma durumlarına (Fiziksel koşullar, araç-gereç, eğitimci, diğer kursiyerlerle olan ilişkiler) İlişkin Bulguları.

Tablo.27:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarına Göre Memnuniyetleri.**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%
YETERLİ	12	80	9	60	9	60	10	66.7	9	60	10	66.7	14	93.3	11	73.3	84	70
YET. DEĞİL	3	20	5	33.3	4	26.7	3	20	4	26.7	4	26.7	1	6.7	4	26.7	28	23.3
DiĞER			1	6.7	2	13.3	2	13.3	2	13.3	1	6.7					8	6.7
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.16: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarına Göre Memnuniyetlerini incelediğimizde:

Kursun verildiği yer fiziksel olarak yeterlidir diyenler: Karaca Ahmet %80, Şah Kul %60, Kartal Cem Evi %60, Hak-Ev %66.7, Yeni Bosna Cem Evi %60, Erikli Baba %66.7, Garip Dede %93.3, Gülsuyu Cem Evi %73.3 ve genel toplamda %70 ile en fazla olan gruptur. Yeterli değildir diyenler %23.3, Diğer seçeneğini işaretleyenlerde %6.7 oranlarındadırlar.

Tablo.28:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarındaki Eksiklere Göre Memnuniyetleri**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%
Isınma	3	100	3	60	1	25			1	25	1	25			1	25	10	35.7
Aydınlanma / Havalandırma			1	20	1	25			1	25							3	10.7
Oturma düzeni/ Yer Küçük			1	20	2	50	3	100	2	50	3	75	1	100	3	75	15	53.6
Diğer																		
TOPLAM	3	100	5	100	4	100	3	100	4	100	4	100	1	100	4	100	28	100

Tablo.17: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarındaki Eksiklere Göre Memnuniyetleri incelendiğinde: Oturma düzeni ve Yerin küçüklüğüne verdikleri %53.6 ile en fazla görülen eksiklik olmuştur. Bunu sırasıyla %35.7 ile Isınma, %10.7 ile Aydınlanma/ Havalandırma seçenekleri izlemiştir.

Tablo.29:**Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursu Veren Eğitimciye İlişkin Memnuniyetlerine Göre Dağılımları**

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	F	%
YETERLİ	13	86.7	15	100	14	93.3	11	73.4	15	100	12	80	14	93.3	15	100	109	90.9
KISMEN YET.					1	6.7					2	13.3					3	2.5
YETERSİZ											1	6.7					1	0.8
DIĞER	2	13.3					4	26.6					1	6.7			7	5.8
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	28	100

Tablo.18: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursu Veren Eğitimciye İlişkin Memnuniyetlerine Göre Dağılımları incelendiğinde: %90.9 gibi yüksek bir yüzde ile kursiyerler eğitimcileri yeterli bulmaktadır. %2.5 ile Kısmen yeterli, en az ise %0.8 ile Yetersiz seçeneğidir.

Tablo.30:

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Diğer Kursiyerlerle İlişkilerine Göre Memnuniyetleri

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	F	%	F	%	f	%	F	%
İYİ	13	86.7	14	93.3	11	73.3	12	80	11	73.3	13	86.7	9	60.1	13	86.7	96	80
KISMEN İYİ	2	13.3			3	20			1	6.7	2	13.3			1	6.7	9	7.5
İYİ DEĞİL							1	6.7					2	13.3	1	6.7	4	3.3
DIĞER			1	6.7	1	6.7	2	13.3	3	20			4	26.6			11	9.2
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.19: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Diğer Kursiyerlerle İlişkilerine Göre Memnuniyetleri incelendiğinde:

Kurstaki arkadaşlıklar İyi diyenler %80 ile en fazladır. Sadece %3.3 iyi değil demiştir

Tablo.31:

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kursu Başkalarına Önerme Durumuna Göre Dağılımları

	Karaca Ahmet		Şah Kulu		Kartal Cem evi		Hak-Ev		Yenibosna Cem evi		Erikli Baba		Garip Dede		Gülsuyu Cem evi		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%
EVET	15	100	15	100	15	100	1	100	15	100	15	100	14	93.3	15	100	119	99.2
HAYIR													1	6.7			1	0.8
TOPLAM	15	100	15	100	15	100	1	100	15	100	15	100	15	100	15	100	120	100

Tablo.20: Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kursu Başkalarına Önerir misiniz? Sorusuna %99.2 gibi büyük bir oran evet cevabını vermiştir.

4.2.4.Kursiyer Anketine Ait Sonuçlar

Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin cinsiyete göre dağılımlarına baktığımızda. Kadınlar %62 ile erkeklerden (%38) fazla olduğu görülmektedir. Kadın oranının erkeklerden fazla olmasının kadınların kendilerini geliştirmeyi ve boş zamanlarını değerlendirmeyi daha fazla çekici bulduklarını göstermektedir. Geçmişte büyük çoğunlukla sanayi toplumuna özgü koşullarda sivil, örgütsel faaliyetlere katılmayan kadınların günümüz toplumunda yeri ve öneminin her alanda arttığını göstermektedir

Kursiyerlerin yaş değişkenlerine göre dağılımlarına baktığımızda; 15-20 yaş ve 21-26 yaş gurupları toplamda %39.1 en fazla olan gurulardır. Cem evlerindeki yetişkin eğitim programlarına katılan kursiyerler meslek edinmek ve bireysel gelişim için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Buda daha genç yaş guruplarının tercih sebebidir.

33-40 yaş gurubu ise %5.8 ile yaş gurupları içerisinde en az sayıda yer almaktadır

Kursiyerlerin meslek değişkenlerine göre dağılımında kendilerini serbest meslek olarak nitelendirenler genel toplamda %14.2 ile en çok sahip olunan meslek görünümündedir. Bu durumda kursiyerlerin meslek edinmek için kursları tercih ettiklerini göstermektedir.

Türkiye’de yetişkin eğitimi programlarına katılanların katılma sebepleri arasında başta mesleki, kişisel gelişim ve sosyal ilişkiler gelmektedir.(Ural,1999,s.518-533),

(Ural,1993,s.105), (Ural,1994,s.954-958)

Ev hanımları ise %15 ile ikinci gelmektedirler. Bu durumda kadınların iş hayatına açılmak istemesinin bir sonucudur.

Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda; Lise mezunu olanlar 1.gurupta %33.3, 2.gurupta %60, 3.gurupta %53.3, 4.gurupta 33.3, 5.gurupta %40, 6.gurupta %53.3, 7.gurupta %66.6, 8.gurupta %33.3 ve genel toplamda %46.7 ile en fazla öğrenim durumuna sahip olan gurup konumundadır. İlkokul ve ortaokul öğrenimi görmüş olanlar %20 ile lise mezunlarını takip etmektedirler. Üniversite mezunları ise %13.3 ile azımsanmayacak derecededir.

Yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin medeni durumlarına göre dağılımlarında:

Bekârlar genel toplamda %75.8 gibi büyük bir yüzde ile tüm guruplarda Evlilerden fazladır. %3.4 ile diğerler en az oranı teşkil etmektedir.

Kursiyerlerin herhangi bir işte çalışıp- çalışmadıklarına göre dağılımlarına baktığımızda: Hayır diyenler 1.gurupta %66.7, 2.gurupta %53.3, 3.gurupta %53.3, 4.gurupta %46.7, 5.gurupta %73.3, 6.gurupta %33.3, 7.gurupta %20, 8.gurupta %6.7 ve genel toplamda %50.8 ile en fazla olan guruptur. Bu durum ülkemiz ekonomisiyle paralellik göstermektedir. İşsizliğin temel sorun olduğu ülkemizde, kursiyerler eğitim programlarına katılarak kendilerine yeni iş olanakları ve yeni meslekler kazandırma eğilimindedirler. Kendi işim ve diğer seçeneğinde %1.7 ile en az olan gurup özelliği göstermektedirler. Özel sektörde çalışanlar %29.2 ile Devlet sektöründe çalışanlardan fazladır.

Cem evlerinde yetişkin eğitim programına katılan kursiyerlerin gelir durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda:

Kendilerini Orta seviyeli gelir gurubunda görenler. 1.gurupta %60, 2.gurupta %66.7, 3.gurupta %66.7, 4.gurupta %66.7, 5.gurupta %53.3, 6.gurupta %60, 7.gurupta %93.3, 8.gurupta %73.4 ve genel toplamda %67.5 ile en fazla olan guruptur. %1.6 ile Yüksek gelir seviyeli gurup en az olan guruptur.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kurstan Nasıl Haberdar Olduklarına göre dağılımlarına baktığımızda:

%44.2 ile Arkadaşımdan öğrendim seçeneğine verilen cevap en fazladır. Ayrıca, internetin yoğun kullanılmaya başlanıldığı ülkemizde İnternette öğrenim seçeneği ise %1.6 ile en az cevap alan seçenek olması ilginçtir.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Başka Kurslara Katılıp Katılmadıkları Durumlarına Göre Dağılımlarına baktığımızda: Başka kursa katılmayanlar %60 ile Katılanlardan %40 daha fazladır.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kurstan Önce Hangi Kurslara Katıldıklarına Göre Dağılımlarına baktığımızda: Kültürel kursların %50 ile en fazla olduğunu görmekteyiz. Meslek edinme kursları %22.9 ile ikinci en fazla tercih edilen

kurslardan olduğu gör÷lmektedir. El sanatları kursları ise bu kursiyerler arasında en az tercih edilen kurstur.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Niçin Cem evindeki Kursları Tercih Ettiklerine Göre Dağılımlarına baktığımızda:

Kursiyerlerin en fazla %45 ile Kültürüm (Alevi- Bektaşî) olduğu için tercih ettikleri gör÷lmektedir. Eğitim kaliteli diyenler %27.5 ile ikinci tercih edilen sebeptir. Evime yakın olduğu için ise %5.8 ile en az tercih sebebidir.

Ayrıca, ücretsiz olduğu için tercih ettim diyenler %11.7 ile küçük bir oranı temsil etmektedirler.

Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda:

Bilgi ve Beceri seçeneği genel toplamda %30 ile en fazla işaretlenen seçenektir. Eğitimde pratik konusu ise %10.8 ile en az işaretlenen seçenektir.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Eğitim Açısından Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda;

Kursiyerler bu soruya %57.5 ile yeterli cevabı vermişlerdir. Yine kursiyerlerin %16.6 sı diğer seçeneğinde gör÷lmektedir. Eğitim açısından yeterli gelmeyen yönlerine baktığımızda en fazla %12.5 ile Eğitimin süresinin kısalığı gelmektedir. %3.3 ile pratik eksik seçeneği en az yetersiz gör÷len seçenektir

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Yeterli Gelen ve Yeterli Gelmeyen Yönlerine Göre Dağılımlarına baktığımızda:

Yeterlidir seçeneği %52.5 ile Kısmen yeterli ve Yetersiz seçeneklerinden daha fazla olduğu gör÷lmektedir. %14.1 ile Kısmen yeterli seçeneğinde en az işaretlenen seçenektir.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursta Kullanılan Materyallerin Eksik Yönlerine Göre Dağılımlarını incelediğimizde:

Materyal(Tepegöz, Bilgisayar, Kitap, Projeksiyon v.s) eksikliği ile Fiziksel Koşullar(Havalandırma, ısınma, sıra, oturak, yer) eksikliği %40.5 ile en fazla eksik olan materyallerdir.

Kursu veren eğitmenle ilgili hiçbir olumsuz cevap alınmamıştır.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarına Göre Memnuniyetlerini incelediğimizde:

Kursun verildiği yer fiziksel olarak yeterlidir diyenler 1.grupta %80, 2.grupta %60,7, 3.grupta %60, 4.grupta %66,7, 5.grupta %60, 6.grupta %66,7, 7.grupta %93,3, 8.grupta %73,3 ve genel toplamda %70 ile en fazla olan gruptur.

Yeterli değildir diyenler %23,3, Diğer seçeneğini işaretleyenlerde %6,7 oranlarındadırlar.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursun Verildiği Yerin Fiziksel Koşullarındaki Eksiklere Göre Memnuniyetleri incelendiğinde:

Oturma düzeni ve Yerin küçüklüğüne verdikleri %53.6 ile en fazla görülen eksiklik olmuştur. Bunu sırasıyla %35,7 ile Isınma, %10,7 ile Aydınlanma/ Havalandırma seçenekleri izlemiştir.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Kursu Veren Eğitmenle İlişkin Memnuniyetlerine Göre Dağılımları incelendiğinde: %90.9 gibi yüksek bir yüzde ile kursiyerler eğitmenleri yeterli bulmaktadır. %2.5 ile Kısmen yeterli, en az ise %0.8 ile Yetersiz seçeneğidir.

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Diğer Kursiyerlerle İlişkilerine Göre Memnuniyetleri incelendiğinde:

Kurstaki arkadaşlıklar İyi diyenler %80 ile en fazladır. Sadece %3.3 iyi değil demiştir

Cem evlerinde Yetişkin Eğitim Programına Katılan Kursiyerlerin Bu Kursu Başkalarına Önerir misiniz? Sorusuna %99.2 gibi büyük bir oran evet cevabını vermiştir. Hayır diyen 1 kişi %0,8 lik oranı oluşturmaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışmalar

Bu çalışmada, İstanbul'da Yetişkinine yönelik dini eğitimin dışında eğitim faaliyeti gösteren 8 Cem evi incelenmiştir. Bu 8 sivil toplum kuruluşu araştırmanın örneklemini oluşturmuş ve bu 8 sivil toplum kuruluşundaki yöneticiler çalışmanın I. Örneklemini, Yetişkin eğitimi gören kursiyerler de çalışmanın II. Örneklemini oluşturmuşlardır. Örneklemeler araştırmacılar tarafından geliştirilen “yönetici anketi” ve “kursiyer anketi” ve “kursiyer memnuniyet anketi” uygulanmıştır.

Cem Evlerinin yöneticileri ile bire bir görüşülmüştür. Yapılan görüşmelerde değişen koşullardan dolayı yetişkin eğitime yönelmek zorunda olduklarını ancak yetişkin eğitim programını kurumsallaştıramadıklarını gönüllülük temelinde yürütmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Yapılan görüşmede Hak-Ev yöneticisi Halk Eğitimi ile nasıl ilişkiye geçip eğitimci nasıl temin edeceği konusunda bilgi almak istediğini belirtmiştir.

Tüm Cem Evleri yöneticileri imkânlarının el verdiği ölçülerde yetişkin eğitimi programları açmayı düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Cem Evlerindeki Yetişkin Eğitim Programlarına katılan kursiyerlerin büyük çoğunluğu kadın ve genç katılımcılardır. Bu da İstanbul'da faaliyet gösteren İSMEK ve Halk Eğitim kurslarındaki katılımcı profili ile paralellik göstermektedir.(Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri , 2007)

Cem Evlerindeki Yetişkin Eğitim Programlarına katılan kursiyerlerin kurstan haberdar olma seçeneklerini incelediğimizde internetten haber aldım seçeneğinin % 1.6 ile en az olması, interneti yaygın kullanan bir ülke olmamıza rağmen iletişim için kullanmamamız ilginçtir.

Kursiyerlerin kursu tercih etme nedenlerinde Alevi-Bektaşî olduğum için tercih ettim seçeneği ön plana çıkmıştır.(Bkz. Tablo.20)

Kursiyerler Yetişkin Eğitim Programlarından büyük oranda memnun olduklarını ve katılmak isteyenlere önerdiklerini belirtmişlerdir.(Bkz. Tablo, 26,27,28)

Cem Evlerindeki Yetişkin Eğitim Programlarına katılan kursiyerlerin %46.6'sı ile lise mezunu en fazladır. En az öğrenim durumu olan grup %13.3 ile üniversite mezunlarıdır. (Bkz. Tablo.13). Genel olarak Yetişkin Eğitim Programına katılan kursiyerlerin öğrenim durumları yüksektir.

5.2.ÖNERİLER

1. STK'lar giderek artan sayıda Yetişkin Eğitim Programları düzenlemektedirler.

Bu çalışmada; Yetişkin Eğitimi Programı düzenleyen Cem Evleri arasında düzenli bir iletişim ağının olmaması, ortak faaliyetlerin sınırlı olması, eğitim programlarının içerik ve uygulamada yetersizliklerin olduğu, eğitimci bulmakta zorlandıkları gibi yetersizlikler görülmüştür. Bunun giderilmesi için Ural'ın da (2007, s.37) önerdiği gibi Halk Eğitimi alanında şu anda lisansüstü eğitim programı olan üniversitelerde “Yetişkin Eğitimi Merkezi” açılmalıdır. Bu merkezler yetişkin eğitimi uygulamaları için yardıma gereksinim duyan özel, devlet kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarına istenildiğinde bilimsel katkıda bulunan, eşgüdüm sağlayan, rehberlik eden, yetişkin eğitimi alanında her türlü bilgiyi toplayan, yetişkin eğitimi konusunda bilimsel çalışmalar yapan, projeler üreten nitelikte olmalıdır. Bu merkezler eğer varsa üniversitelerin sürekli eğitim merkezleriyle de işbirliği yapabilir. Yapılan yetişkin eğitimi uygulamalarıyla ilgili veriler de bu merkezde toplanmalı ve sunulmalıdır.

2. Cem Evlerinin kendi kurumsal bilgileri, eğitim programları, programların değerlendirmeleri kursiyerlerle ilgili istatistik bilgilerin eksiksiz yer alması, bununla ilgili çalışma yapılması önerilmektedir.

3. Cem Evleri gibi STK'ların gerektiğinde yardım alabilecekleri Yetişkin Eğitimi alanında uzmanlara ihtiyaçları vardır. Halk Eğitimi Merkezleriyle daha kurumsal ilişkiye geçilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Algül, R.(1996) “*Aleviliğin Sosyal Mücadeledeki Yeri*” İstanbul. Pencere Yayınevi, , s.13
- Akat, A. (1991) Sivil Toplum Ve Ekonomi.(Ed.Y.Fincancı) *Sivil Toplum*. İstanbul, TÜSES. s:17-26)
- Akkaya S, “İnanç Temeline Dayalı Sivil Toplum Kuruluşlarının Halk Eğitimindeki Yeri Ve Önemi” (Pir Sultan Abdal Kültür Derneği ve Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Örneği) Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2002
- Ateş, T. (1991)“*Sivil Toplum ve Değerleri*”, *Sivil Toplum*, TÜSES Yayınları, İstanbul , s.35-40
- Aytekin, S. (Der.) (1958): *Buyruk*, Ankara, Emek Basım-Yayınevi
- Bobbino, N. (1993) (Ed:Keane, John) *Sivil Toplum ve Devlet Çev: Akın Erkan, Aksu Bora*. İstanbul, Ayrıntı yayınları
- Başkaya, F (1991) Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları Söylemi. Sivil Toplum, . İstanbul, TÜSES Yayınları, s.126-129
- Celep, C. (1995) *Halk Eğitimi*.(2. Basım). Ankara, Personel Eğitim Merkezi Yayını.
- Çaha, Ö. (1996) *Sivil Kadın*. Ankara, Vadi Yayınları.
- Çamuroğlu, R. (2000) *Değişen Koşullarda Alevilik*. İstanbul, Doğan Yayınları.
- Duman, A. (2000) *Yetişkinler Eğitimi*: Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Emrealp, S. (akt. Akkaya, S.Yüksek Lisans Tezi)(2002) “Yerel Yönetimler ile Sivil Toplum Kuruluşları arasındaki işbirliği” *Merhaba Sivil Toplum*. içinde, Helsinki Yurttaşlar Birliği Yayın Dizisi, İstanbul: s39-67
- Erözden, O.(2002) “STK’lar ve Hukuki Çerçeve de Yenilik Talepleri Üzerine Notlar” (Der. T.Ulaş), *Merhaba Sivil Toplum* içinde, Helsinki Yurttaşlar Birliği Yayın Dizisi, İstanbul: ss.13-22

Erdentuğ, N (1971): *Sun Köyü'nün Etnolojik Tetkiki*, 2.b. Ankara, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.

Fincancı, Y.(1991) “*Sivil Toplum-Asgari Devlet-Sivil Devlet*” (Edt.Y. Fincancı. Sivil Toplum. İstanbul: TÜSES (ss1-16)

Freire, P. (1998) *Ezilenlerin Pedagojisi*, , İstanbul. Ayrıntı yayınevi.

Gediklioğlu, Ş.(1991) *Türkiye’de Yaygın Eğitimden Çağdaş Halk Eğitimine*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Göka, E. (1997) Sivil Toplum-Devlet İlişkisi Üzerine Aykırı Bir Bakış, *Ülke Dergisi*, Sayı: 31, s.17-24

Güneş, F. (1996) *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Ocak Yayınları, s:1

Gerey, C. (1978) *Halk Eğitimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:73.

Gerey, C. (2002) *Halk Eğitimi*. Ankara: İmaj Yayıncılık.

Hasluck F. W. (1995) Anadolu ve Balkanlarda Bektaşilik, Ant Yayınları,2.baskı, s: 25,26

İnalçık, H. (1998) “Tarihsel Bağlamda Sivil Toplum ve Tarikatlar”, *Küreselleşme Sivil Toplum ve İslam*, (Der: E. Fuat Keyman, A. Yaşar Sarıbay), Vadi Yayınları, Konya, s.74-87)

Kaygusuz, İ. (1991) *Musahiplik*, Alev yayınları, İstanbul.

Kongar, E. (1991) “Sivil Toplum ve Kültür”, *Sivil Toplum*, TÜSES Yayınları, İstanbul, s.109-114

Korkmaz, E.(1994) Ansiklopedik Alevilik Bektaşilik Terimleri. İstanbul: Ant Yayınları.

Keane, J. (1993). *Sivil Toplum ve Devlet*, Çev. Levent Köker. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Keane, J. (1993). *Sivil Toplum ile Devlet Arasındaki Ayrımın Kökenleri ve Gelişimi 1750-1850*. Der. John Keane, Sivil Toplum ve Devlet-Avrupa’da Yeni Yaklaşımlar. Çev. Erkan Akın, Aksu Bora, Ahmet Çiğdem, v.d. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kulaksızoğlu, A.(2001) *Ergenlik Psikolojisi*. 4. Basım İstanbul: Remzi Kitapevi.

Okçabol, R.(1994) *Halk Eğitim*, İstanbul: Der Yayınları.

Okçabol, R.(1996) *Halk Eğitim*, İstanbul: Der Yayınları, s.9

- Onar, İ. (1998) “Medine Vesikası ve Alevilik”, *Kervan Dergisi*, Sayı:66
- Özcan, A. (2005) *Sivil Toplumunu Konuşmak*, Sunar Lütfü, Kaktüs yayınları, s;9. İstanbul
- Öncü, A. (191) “Sivil Toplum ve Katılım”, *Sivil Toplum*, TÜSES Yayınları, İstanbul, s.41-4
- Özoğul, S. Halk Eğitim Merkezlerinde Uygulanan Genel Kültür Programlarına Model Oluşturmaya Yönelik Bir Çalışma: Beşiktaş Halk Eğitim Merkezi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. 2003
- Püsküllüoğlu, A (2006) “Türkçe Sözlük” İstanbul, Can Yayınları
- Sarıbay, A. Y.(1998) *Siyaset, Demokrasi ve Kimlik*, Asa Kitapevi, Bursa 1998 s:89
- Shankland, D (1997): “Anadolu Kırsalında Alevilik ve Sünnilik”, G. Ü. *HACI BEKTAŞ VELİ DERGİSİ*, Çev. S. Olgun-Z. Yedigün, sayı: 4, (Ağustos 1997), s. 23-32
- Savran, G. (1998) *Sivil Toplum ve Ötesi*, İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Sunat, L (2005) *Sivil Toplumunu Konuşmak*. İstanbul: Kaktüs yayınları,s.10
- Sarıbay, A, Y (2003). Sivil toplum: Universitas mı, societas mı? *Sivil Toplum Dergisi*, 1 (1),s. 15-19.
- Serençelik, İ.(2005) Halk Eğitim Merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı Ve Sivil Toplum Kurumları Tarafından Verilen Kurslara Katılan Eğitimcilerin Sorun Alanları, Çözüm Önerileri, Geleceğe Yönelik Beklentileri Ve İş Doyumlarının Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Silahtaroglu Y. Z,(2004) Avrupa Birliği ve Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşları ve Lobicilik Faaliyetleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Şenatalar, B. (2001). *Avrupa Birliği Yolunda Türkiye’de STK-Devlet İlişkisi*. İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.
- Şener, C. (1995) *Bihataylık Evladı Kerbelayık*, Ant yayınları 1.basım sayfa:63
- Şener, C. İlknur, M, (1995) *Şeriat ve Alevilik*, Ant yayınları İstanbul, s.57
- Tekcan, M. (2002) *Küreselleşmenin Eğitim Boyutu*, Eğitim Araştırmaları.

Tekin, M. (1990) *Halk Eğitimi Merkezleri Etkinliklerinin Yöntemi. Araştırma Raporu* Ankara: Ankara Üniversitesi.

Tuncay, M. Sivil Toplum Kuruluşlarıyla İlgili Kavramlar: *Sivil Toplum Dergisi* sayı 1

Toksöz, F. (1983). *Dernekler, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*. İstanbul: İletişim Yayınları. C.2.

Tosun, E.G. (2001) *Demokratikleşme Perspektifinden Devlet-Sivil Toplum İlişkisi*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Tosun, E.G. “*Sivil Toplum Örgütleri İçinde Katılım ve Örgüt içi Demokrasi*”. Birikim 130(ss.27-34)

Tekeli, İ. (2000) “*Sivil Toplum Kuruluşları ve Etik Sempozyumu Gönüllülük Konulu Eğitim Semineri*” Edt. Kızılyaprak. Sivil Toplum Kuruluşları ve Yasalar-Etik-Deprem. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Ural, O.(2003) *Evin Okula Yakınlaşması Ve Değişen Anne-Baba Rollerini*. M.E. Basımevi.

Ural, O. (2003). “*Eğitimin Psikolojik Temelleri*”. Öğretmenlik Mesleğine Giriş(Ed. Özdemir, Ç.) Ankara Asil

Ural, O. (2007). “*Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitim Sempozyumu*”, “*Türkiye’de Yetişkin Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceği*” (Edt.Altınbaş, M) İstanbul, Mega Basım

Yaman, A. (2004) “*Alevilikte Dedelik ve Ocaklar*” *Dedelik Kurumu Ekseninde Değişim Sürecinde Alevilik*. İstanbul. Barış Matbaası s.99-106

Yaman, M (1998): *Alevilikte Cem*, İstanbul, Ufuk Matbaacılık.

Yaman, M (Çev.) (2000): *Buyruk Alevi İnanç-İbadet ve Ahlak İlkeleri*, Mannheim Alevi Kültür Merkezi Yayınları.

Zapçı. F. Ç. (2000) ”Devlet Dışı Örgütler: Tanımlayıcı Bir Çerçeve”. *Kültür ve İletişim Dergisi*,3/2 Yaz (ss.100-126)

Elektronik Kaynaklar

www.acev.org

<http://www.tegv.org/v2/default.asp>

<http://www.cydd.org.tr/?sayfa=biz>

www.karacaahmatsultan.org (04.10.2004)

www.karacaahmatsultan.org (06.10.2005)

www.alevibektafi.org (11.09.2007)

www.zmo.org.tr/belgeler/plan8 doc s:3-6 (04.10.2004/ 10.09.2007)

<http://ekutup.dpt.gov.tr> ,(2006.)

EKLER

**EK-I : YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI DÜZENLEYEN STK'LARIN
KURSLARINA YÖNELİK YÖNETİCİ ANKETİ FORMU**

EK-II : KURSİYER ANKET FORMU

EK-III : KURSİYER MEMNUNİYET ANKETİ

**YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI DÜZENLEYEN CEM EVLERİNDEKİ
KURLARA YÖNELİK YÖNETİCİ ANKETİ FORMU**

Sayın Yönetici:

Bu anket Cem Evlerindeki kursların yetişkin eğitimine katkısını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket doldururken isim belirtmenize gerek yoktur. Anketin ilk bölümündeki sorular sizin kişisel bilgilerinizi, ikinci bölümdeki sorular Cem Evi ile ilgili bilgileri, üçüncü bölümdeki sorular ise Cem Evlerinde düzenlenen kurslar ile ilgili değerlendirmeyi içerir. Bu bilgiler tarafımdan hazırlanan bir yüksek lisans tezinde kullanılacaktır.

Bu sorular için cevabınızı, ifadenin yanında bulunan ve harfle belirtilen şıkkı işaretleyerek belirtiniz. Objektif ve samimi cevaplar vermenizi diler, ilgi ve yardımınız için teşekkür ederim.

Örnek:

(a) Bay b) Bayan

**Fatih AKDOĞAN
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Halk Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi**

I. BÖLÜM

1-CİNSİYETİNİZ:

a) Bay b) Bayan

2-YAŞINIZ:

a) 20-29 b) 30-39 c) 40-49 d) 50 ve üzeri

3-CEM EVİNDEKİ GÖREVİNİZ?

.....
.....

4-KAÇ YILDIR BU GÖREVDESİNİZ?

a) 1-2 yıl b) 3-5 yıl c) 6-10 yıl d) 11 ve üzeri

5-EĞİTİM DURUMUNUZ? (En Son Mezun Olduğunuz Okul)

a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite e) Diğer (Yazınız).....

6- MEDENİ DURUMUNUZ?

a) Evli b) Bekar c) Diğer (Yazınız).....

7-MESLEĞİNİZ/ İŞİNİZ ?

.....

II.BÖLÜM

1-CEM EVİNİN STATÜSÜ NEDİR?

a) Vakıf b)Dernek c)Kültür Evi Diğer(Yazınız).....

2-KAÇ YILINDA KURULMUŞTUR?

.....

3- CEM EVİNİN KURULUŞ AMACI NEDİR?

.....

4-ÜYE SAYISI NE KADARDIR?

.....

5-ÜYELERİN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI NEDİR?

.....

6-ÜYELERİN MESLEKLERİNE GÖRE DAĞILIMI NEDİR?

.....

7-ÜYELERİN YAŞLARINA GÖRE DAĞILIMI NEDİR?

.....

8-ÜYELİK KOŞULLARI NELER ? NASIL ÜYE OLUNUYOR?

.....

.....

9-ÜYELERDEN NELER BEKLENİYOR?

.....

.....

10-CEM EVLERİNDE ÇALIŞAN PERSONEL HAKKINDA BİLGİLER:

A) ÜCRETLİ ÇALIŞAN SAYISI:.....

B) GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI:.....

11- CEM EVİNDE ÜCRETLİ ÇALIŞAN PERSONELİN İŞ DAĞILIMI(Yaptıkları işler)NEDİR?

.....

12- CEM EVİNDE GÖNÜLLÜ ÇALIŞANLARIN İŞ DAĞILIMI(Yaptıkları işler) NEDİR?

.....

.....

13- CEM EVİNDE NASIL SINIFLANDIRIYORSUNUZ?

a) Sivil Toplum Örgütü mü? b) Vakıf mı? C)İbadethane mi?

14-DİĞER CEM EVLERİ İLE İLİŞKİNİZ (Ortak Kurultay,Festival ,Şenlik, Eğitim Toplantıları gibi)VAR MI?

.....

.....

.....

15-DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI İLE İLİŞKİNİZ VAR MI? VARSA NE TÜR İLİŞKİ İÇERİSİNDESİNİZ?

.....

.....

16-GELİR KAYNAKLARINIZ (Bağış,Kira Geliri,Yerel Yönetim Desteği, Devleti Desteği,Yurt dışı Federasyon Desteği)NELER?(Birden fazla gelir kaynağınız varsa hepsini yazınız.)

.....

.....

16-CEM EVİ YÖNETİMİ NASIL OLUŞUYOR?

- a) Kimlerden Oluşuyor?.....
b) Yönetimi Kimler Seçiyor.?.....
c)Yönetime Seçilmek İçin Aday Olanlar Hangi Yöntemle (Çarşaf Liste .Blok Liste) Seçiliyor?
.....
d)Yönetim Kurulunun Görev Dağılımı(Başkan, Başkan Yardımcısı, Üyeler ..gibi)Nasıl?
.....
e) Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri Ücret Alıyor mu?.....
f)Kaç Yılda Bir Seçim Oluyor?.....

17-BİNA CEM EVİNE Mİ AİT?

- a) Cem Evine ait b)Kira c) Vakıf Binası d)Başka(Yazınız).....

18-BELEDİYEDEN YARDIM ALABİLİYOR MUSUNUZ?

- a) Evet b) Hayır

19- DEVLETİNDEN YARDIM ALABİLİYOR MUSUNUZ? (Alıyorsanız, hangisi olduğunu belirtiniz)

- a) Evet (Yazınız)..... b) Hayır

20- KONTROL VE TEFTİŞ NASIL OLUYOR?(Kimler tarafından teftiş ediliyor, Rapor hazırlanıyor mu? Teftiş sonunda ne oluyor? ..gibi.)

.....
.....
.....

21-CEM EVİNİN YAYINI/YAYINLARI VAR MI?(Varsa adını yazınız)

- a) Evet b) Hayır

22-CEM EVLERİNDEKİ FAALİYETLERİ ÜYELERİNİZE VEYA GEREKLİ GÖRDÜĞÜNÜZ YERLERE NASIL DUYURUYORSUNUZ?

- a)İnternet Aracılığıyla
b)Yayın Organıyla (Ne olduğunu belirtiniz).....
c)İlan,Afiş Yoluyla.....
d)Diğer(Yazınız).....

III.BÖLÜM

1- CEM EVLERİNDEKİ YETİŞKİNE YÖNELİK KURSLAR NELER?

.....
.....
.....

2-YETİŞKİNE YÖNELİK EĞİTİM KURSLARINI AÇMA İHTİYACI HANGİ SEBEPLERDEN ORTAYA ÇIKTI?

.....
.....
.....

3-KURS DUYURULARI NASIL YAPILIYOR?

.....
.....

4-KAYIT SIRASINDA HANGİ BELGELER GEREKİYOR?

.....
.....

5-KURS PROGRAMLARINI KİMLER HAZIRLIYOR?

.....
.....

6-KURSUN BAŞINDA VE SONUNDA DEĞERLENDİRME SINAVI YAPILIYOR MU?

.....
.....
7-KURSLARA KATILANLARA BİR BELGE VERİLİYOR MU? (Veriliyorsa ne tür belge Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı,Halk Eğitim Merkezi Onaylı,Cem Evi Onaylı gibi Yazınız)
.....
.....

8- KURSİYERLERE GEREKLİ DURUMLARDA VEYA İSTEKLE BELİRTİLDİĞİNDE BURS VERİYOR MUSUNUZ?
.....

9-KURSLARI VEREN EĞİTİMCİLERİN ÖZELLİKLERİ (Halk Eğitim Merkezinden, Gönüllü Üyeler Veriyor) NELERDİR?
.....
.....

10-AÇILACAK OLAN KURSLARIN NELER OLACAĞI VE HANGİ KURSLARA İHTİYAÇ DUYULDUĞU NASIL BELİRLENİYOR?
.....
.....

11-KURSLAR TAMAMLANDIĞINDA KURSA KATILANLARIN KURSA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ NASIL BELİRLENİYOR?
.....

12-HALK EĞİTİM MERKEZİ İLE KURSLARLA İLGİLİ BİR İLİŞKİNİZ OLUYOR MU? OLUYORSA NELER?
.....

13-KURSLARDA NE TÜR ARAÇ –GEREÇLER KULLANIYORSUNUZ ?
.....

14-KURSLARLA İLGİLİ ARAÇ-GEREÇLER NASIL TEMİN EDİLİYOR?
.....

15- CEM EVİNDE KURSLAR DIŞINDA EĞİTİMLE İLGİLİ (Cem Evini Tanıtıcı, Alevi Kültürünü Tanıtıcı ,Sempozyum,Toplantı,Konuk Konuşmacı Daveti gibi)ÇALIŞMALAR NELERDİR?
.....
.....

16-SİZ CEM EVİNDE AÇILAN KURSLARIN YETERLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? (Görüşlerinizi Yazınız)
.....
.....

17- CEM EVİNDE AÇILAN KURSLARIN SİZCE YETERSİZ YÖNLERİ NELER? (Görüşlerinizi Yazınız.)
.....
.....

18- CEM EVİNDE AÇILAN KURSLARIN DAHA YETERLİ HALE GELMESİ İÇİN SİZCE NELER GEREKLİ ?(Görüşlerinizi Yazınız.)
.....

19- CEM EVİNDE DÜZENLENEN EĞİTİME YÖNELİK FAALİYETLER İÇİN BAŞKA NELER SÖYLEMEK İSTERSİNİZ?(Görüşlerinizi Yazınız.)
.....

EK-2

KURSIYER ANKET FORMU

Sayın Kursiyer:

Bu anket Cem Evlerindeki kursları ve katılan kursiyerleri tanımak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bilgiler tarafımdan hazırlanan bir yüksek lisans tezinde kullanılacaktır. Anket doldururken isim belirtmenize gerek yoktur.

Bu sorular için cevabınızı, ifadenin yanında bulunan ve harfle belirtilen şıkki işaretleyerek belirtiniz. Objektif ve samimi cevaplar vermenizi diler, ilgi ve yardımınız için teşekkür ederim.

Örnek:

(a) Kadın b) Erkek

Fatih AKDOĞAN
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Halk Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

1-CİNSİYETİNİZ:

a) Kadın b) Erkek

2-YAŞINIZ:

a) 15-20 b) 21-26 c) 27-32 d) 33-40 e) 41 ve üstü

3-MEDENİ DURUMUNUZ:

a) Bekar b) Evli c) Diğer (Yazınız).....

4-ÖĞRENİM DURUMUNUZ (En Son Mezun Olduğunuz Okul) NEDİR?

a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite e) Diğer (Yazınız)....

5- MESLEĞİNİZ NEDİR?

a) İşçi b) Esnaf c) Serbest meslek d) Ev Hanımı e) Diğer (Yazınız).....

6-ŞU ANDA BİR İŞTE ÇALIŞIYOR MUSUNUZ?

a) Hayır b) Devlet sektörü c) Özel sektör d) Kendi işim e) Diğer (Yazınız)

7-GELİR DURUMUNUZ?

a) Düşük b) Orta c) Yüksek d) Diğer (Yazınız)

8- CEM EVİNDE DÜZENLENEN BU KURSTAN NASIL HABERİNİZ OLDU?

- a) Arkadaşlarımdan duydum.
b) Ailem Haber Verdi.
c) İnternette Öğrendim.
d) Diğer (Yazınız).....

9-BU KURSTAN ÖNCE BAŞKA BU TÜR KURSLARA KATILDINIZ MI?(Ne tür kurs olduğunu kim/ kimler düzenlediğini belirtiniz.)

a) Evet b) Hayır

10-NİÇİN BU CEM EVİNDEKİ KURSU TERCİH ETTİNİZ?

.....
.....
.....

11-KATILDIĞINIZ KURSTAKİ DİĞER KURSIYERLERLE OLAN İLİŞKİLERİNİZİ NASIL DEĞERLENDİRİRSİNİZ?

.....
.....

12-KURS TAMAMLANDIKTAN SONRA EĞİTİM AÇISINDAN NE KAZANACAĞINIZI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

13-KURSTA EDİNDİĞİNİZ BİLGİ/BECERİYİ NE ŞEKİLDE KULLANMAYI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

14--BU KURSU BAŞKALARINA ÖNERİR MİSİNİZ?

EK-3

KURSİYER MEMNUNİYET ANKETİ FORMU

Sayın Kursiyer:

Bu anket Cem Evlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin kurs memnuniyetlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu bilgiler tarafımdan hazırlanan bir yüksek lisans tezinde kullanılacaktır. Anket doldururken isim belirtmenize gerek yoktur.

Bu sorular için cevabınızı, ifadenin yanında bulunan ve harfle belirtilen şıkkı işaretleyerek belirtiniz. Objektif ve samimi cevaplar vermenizi diler, ilgi ve yardımınız için teşekkür ederim.

Örnek:

(a) Kadın b)Erkek

Fatih AKDOĞAN
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Halk Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

1- KATILDIĞINIZ BU KURSUN EĞİTİMİ SİZCE YETERLİ Mİ?

A) EĞİTİM YETERLİ

B) EĞİTİM YETERSİZ

2- KATILDIĞINIZ BU KURSUN MATERYALLERİ (Tepegöz, Projeksiyon, Bilgisayar, Kitap gibi) SİZCE YETERLİ Mİ?

A) MATERYAL YETERLİ

B) MATERYAL YETERSİZ

3-KURSUN VERİLDİĞİ YERİN FİZİKSEL KOŞULLARI(Isınma, Havalandırma, Aydınlanma, Oturma Düzeni, gibi) SİZCE YETERLİ Mİ?

A) FİZİKSEL KOŞULLAR YETERLİ

B) FİZİKSEL KOŞULLAR YETERSİZ

4)KATILDIĞINIZ BU KURSUN SOSYAL FAALİYETLERİ SİZCE YETERLİ Mİ?

A) SOSYAL FAALİYETLER YETERLİ

B) SOSYAL FAALİYETLER YETERSİZ

5-KURSU VEREN EĞİTİMCİNİN VERDİĞİ EĞİTİM SİZCE YETERLİ Mİ?

A) EĞİTİMCİ YETERLİ

B) EĞİTİMCİ YETERSİZ